

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra marketingové komunikace a PR

Bakalářská práce

2019

Iva Šalplachtová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra marketingové komunikace a PR

Řetězové e-maily jako forma politické propagandy

Bakalářská práce

Autor práce: Iva Šalplachtová

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: PhDr. Tereza Klabíková Rábová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 10. 5. 2019

Iva Šaplachtová

Bibliografický záznam

ŠALPLACHTOVÁ, Iva. *Řetězové e-maily jako forma politické propagandy*. Praha, 2019. 73 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra marketingové komunikace a PR. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tereza Klabíková Rábová, Ph.D.

Rozsah práce: 90 686 znaků

Anotace

Cílem bakalářské práce je zvýšit povědomí o řetězových dezinformačních e-mailech, často politicky zaměřených, které kolují především mezi zástupci generace současných seniorů. Zároveň je účelem práce zjištění týkající se obsahu e-mailů jeho vliv na recipienty a odesílatele. V první části práce jsou definovány základní pojmy, tj. dezinformace, jejich výskyt a porovnání, seniorská generace a její působení v digitálním prostředí, ale i řetězové zprávy a jejich původ. Druhou částí je analýza zpráv. Je zaměřena na odhalování dezinformací obsažených ve vybraných e-mailech. Zároveň jde v této části poukázáno i na často se opakující narativy. Poslední, třetí, část je výzkumná, v níž, se na základě čtyř stanovených hypotéz, analyzuje vliv řetězových e-mailů na respondenty focus group. Hypotézy jsou stanoveny na základě poznatků získaných při zpracovávání teoretické části práce a výsledků pocházejících z analýzy e-mailů a druhé části této práce.

Annotation

The goal of this thesis is to raise awareness of, mostly politically oriented, chain disinformation emails, which can be found especially among the members of the oldest generation. Furthermore, another objective of the thesis is to analyze the contents of the emails and their influence on recipients and senders. The first part of the thesis defines the basic concepts, e.g. disinformation, its occurrence and comparison, the senior generation and its activity in the digital environment, or chain emails and their origin. The second part deals with analysis of news—it focuses on revealing disinformation present in selected emails. This part also points out the often-recurring narratives. The third part of this thesis is the research. On the basis of four different hypotheses, this last part analyses the influence of chain emails on focus group respondents. The hypotheses are formed on grounds of findings obtained from processing the theoretical part of the thesis and from the results of the email analysis and the second part of this thesis.

Klíčová slova

Dezinformace, senioři, e-mail, řetězové e-maily, komunikace, propaganda, focus groups, digitální komunikace, online

Keywords

Disinformation, seniors, e-mail, chain e-mails, communication, propaganda, focus groups, digital communication, online

Title

Chain e-mails as a form of political propaganda

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Tereze Klabíkové Rábové, Ph.D. za to, že to se mnou dotáhla až do zdárného konce a za pomoc s nasměrováním, když jsem nevěděla, jakou cestou se vydat.

Rovněž bych chtěla poděkovat své rodině, zejména sestře, která mi byla oporou a dohlížela na jazykovou korekturu této práce, ale i svému dědečkovi a jeho přátelům, kteří byli mou inspirací k výběru tématu, poskytli mi e-maily a stali se i respondenty výzkumu.

Obsah

Obsah.....	1
Úvod.....	3
1 Teoretická část.....	5
1.1 Digitální generace	5
1.1.1 Starci na internetu.....	6
1.2 E-mail	8
1.3 Řetězové e-maily.....	10
1.3.1 Původ.....	10
1.3.2 Řetězové e-maily jako médium.....	11
1.3.3 Řetězové e-maily versus spam	12
1.4 Dezinformace.....	13
1.4.1 Dezinformační weby	15
1.4.2 Dezinformace na sociálních sítích.....	17
1.4.3 Průzkum	19
1.5 Fenomén <i>Šmejdi</i>	20
1.6 Propaganda	21
2 Analýza textů.....	22
2.1 Lži, polopravdy a dezinformace	22
2.1.1 Nepravda o Jiřím Bartoškovi.....	23
2.1.2 Nepravda o přepisování historie.....	24
2.1.3 Nepravda o Jiřím Drahošovi	26
2.2 Narativ	28
2.2.1 Západ.....	29
2.2.2 Pražská kavárna.....	30

2.2.3 Neziskové organizace.....	31
3 Výzkum	33
3.1 Metodika.....	33
3.2 Výzkumné otázky a scénář.....	34
3.3 Vlastní výzkum	35
3.3.1 1. Hypotéza.....	35
3.3.2 2. Hypotéza.....	36
3.3.3 3. Hypotéza.....	37
3.3.4 4. Hypotéza.....	38
Závěr.....	42
Summary	43
Zdroje	44
Seznam příloh.....	52

Úvod

Žijeme v digitálním světě. Žijeme ve světě, kde se informace šíří okamžitě a dezinformace ještě rychleji. Vzdálenost už nehraje téměř žádnou roli a internet už dávno není jen vymožeností mladých. Počet seniorů používajících internet a komunikujících jeho prostřednictvím každým rokem roste, nicméně to dokazují i výzkumy. Více než procento seniorů už používá internet na denní bázi, nejčastěji za účelem komunikace s blízkými a rodinou, ale také k získávání informací. Oba tyto účely se často překrývají, a to právě díky řetězovým e-mailům, které si mezi sebou jednotliví účastníci komunikace přeposílají.

Tato práce je zaměřena na politicky orientované řetězové e-maily. Analyzované e-maily byly za účelem výzkumu shromažďovány v období téměř dvou let, od února 2017 do března 2019 a pocházejí z mé soukromé e-mailové schránky. Všechny tyto e-maily mi byly zaslány mým prarodičem, který byl rovněž zapojen do výzkumu jako respondent č. 4. S jistotou mohu potvrdit, že respondent č. 4 není přímo odpovědný za tvorbu těchto e-mailů, ovšem toto tvrzení nemohu rozšířit i na další účastníky kvantitativního výzkumu. V průběhu výzkumného období mi bylo doručeno 153 e-mailů relevantních pro téma této práce. Jedná se však pouze o zlomek celkového počtu emailů, který byl za rozhodné období doručen do elektronických schránek oslovených seniorů. Nutno však podotknout, že ne všechny e-maily, které si senioři posílají, obsahují politická témata.

Původním cílem této práce bylo zjistit, zda existuje spojitost mezi obsahem řetězových emailů a voličským rozhodnutím seniorů, kteří si přeposílají tyto e-maily, a to s ohledem na výsledky voleb, resp. jejich výsledné preference ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017 a před prezidentskými volbami v roce 2018. Ovšem na základě dostupných informací pro objektivní analýzu voličů v České republice a problematice získávání respondentů z druhé, pražské, focus group pro porovnání odpovědí, jsem byla nucena záběr práce modifikovat. Zároveň je dle mého názoru důležité v obecné rovině upozornit na problematiku chování seniorů na internetu a zvýšit povědomí o nutnosti validace zdrojů, zejména s ohledem na fake news, nejen mezi mladou generací a na sociálních sítích.

Cílem práce je tedy upozornit na problém, který mohou řetězové e-maily představovat, a to zejména ve vztahu k nepravdivým informacím, které jsou v nich obsaženy. Zároveň považuji za klíčovou analýzu toho, zda senioři těmito informacím opravdu věří, zda si informace ověřují a jak moc ochotni jsou mluvit o politických tématech s ostatními.

Ve vztahu k těmto cílům směřují i čtyři definované hypotézy výzkumu:

1. Senioři nechtějí vést diskusi na politická témata.
2. Senioři přeposílají i e-maily, které si nepřečtou.
3. Senioři věří informacím z e-mailu a ty si pak již dále neověřují.
4. Vnímání aktuální politické situace seniory je zkresleno informacemi, které se dozvěděli z e-mailové komunikace.

Práce se skládá primárně ze tří částí, tedy teoretické části, analýzy textů a samotného výzkumu. V teoretické části je vymezena generace seniorů a jejich vztah k digitální komunikaci. Dále je popsán jev a historie elektronické komunikace, a to i se zaměřením na řetězové dopisy a e-maily. Velká část je věnována dezinformacím, kde jsou srovnávány e-maily s komunikací prostřednictvím sociální sítě Facebook i dezinformačními weby. Analýza textů je rozdělena na dvě části. V první z nich jsou analyzovány nepravdivé informace z vybraných e-mailů a prokázáno lživé tvrzení v nich obsažené, a to za užití dostupných zdrojů i subjektivního hodnocení autorky. Druhá část analýzy textů je věnována narativům, které velkou část e-mailů propojují – pražská kavárna, západ a neziskové organizace. V poslední části práce se nachází výzkum vyplývající z prvních dvou částí, který vyústil až k focus group složené ze seniorů aktivně rozesílajících řetězové e-maily.

1 Teoretická část

1.1 Digitální generace

Žijeme v digitálním světě. V březnu 2019 představilo Sdružení pro internetový rozvoj (dále jen jako “SPIR”) své čtvrtletní vyhodnocení projektů NetMonitor a AdMonitoring za první tři měsíce roku.¹ Podle těchto údajů již dosáhla česká internetová populace maxima 7,77 milionů reálných uživatelů starších 10 let. Když uvážíme, že dětí do tohoto věku je dle Českého statistického úřadu (dále jen jako “ČSÚ”)² přibližně 1,2 milionu, můžeme říci, že opravdu žijeme v digitálním světě, kde má téměř každý svobodný přístup k internetu. Počet uživatelů obecně roste hlavně u starší generace, tedy ve věkové kategorii uživatelů starších 55 let, jelikož do tohoto věku jsou uživateli internetu téměř všichni. SPIR uvádí pro tuto generaci až 100 % internetovou gramotnost. Vzrůstající počet starších uživatelů je celosvětovým trendem, stejně jako tzv. mobile first přístup, tedy způsob návrhu uživatelského rozhraní, který z pohledu důležitosti staví mobilní zařízení minimálně na úroveň tradičních počítačů s velkými obrazovkami. Je patrné, že tento trend zasáhl i Českou republiku. Celých 800 tisíc obyvatel už není uživateli počítačů či notebooků, ale chytrých telefonů. Přístup k internetu tak mají zajištěn vždy.

Jak je zmíněno výše, počet uživatelů internetu roste především u uživatelů vyššího věku, jelikož příslušníci mladší generace ovládají moderní technologie již od útlého věku. Právě proto je zajímavé zaměřit se na starší generaci a chování jejích zástupců v digitálním prostoru. Této generaci stojí v pomyslné opozici dnešní generace lidí v produktivním věku, mileniálů či tzv. generace Y a Z, jejichž příslušníci se narodili po roce 1983.³ Navzdory skutečnosti, že občané staršího středního a vysokého věku se nenarodili tzv. s mobilem v ruce, na internet jsou zvyklí jako na běžnou každodenní součást svých životů a umí se v jeho prostředí pohybovat naprosto přirozeně. Rodiče příslušníků této generace jsou tzv. “Husákovy děti”,

---

¹Internetová populace ČR dosáhla v březnu nového maxima: 7,77 milionu reálných uživatelů. *SPIR* [online]. Praha: SPIR z. s. p. o., 2018 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <http://www.netmonitor.cz/internetova-populace-cr-dosahla-v-breznu-noveho-maxima-7-77-milionu-realnych-uzivatelu>.

²HAVEL, Radek. Věkové složení obyvatelstva - 2017. *ČSÚ* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2017#>.

³Tabulka generací – Boj o generace. *Forbes special: Baby boomers, Husákovy děti, millenials. Víte jak na ně?* [online]. Praha: MediaRey, SE, 2017 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <http://generace.forbes.cz/tabulka/>.

tak jsou sociology označování lidé narození v Československu po roce 1968. Ti jsou rovněž s digitální komunikací a internetem již srozuměni. Zmíněná generace hojně využívá sociální síť Facebook v době, kdy se jejich děti pomalu přesouvají na Instagram a řadu dalších novějších sociálních sítí. Hlavní komunikační platformou pro výše uvedený vzorek populace je ovšem e-mail. Starší část populačně silných ročníků a generace narozená po druhé světové válce se ale k internetu již také dostala. Většina zástupců této generace ovládá e-mail, který mají založen na internetové doméně Seznam.cz, jsou schopni telefonovat prostřednictvím aplikace Skype se svou rodinou a mají přístup k informacím v podobě zpráv podávaných prostřednictvím nejznámějších českých zpravodajských webů.⁴

1.1.1 Starci na internetu

Právě společnost Seznam.cz společně s Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Jana Palackého v Olomouci, realizovala výzkum *Starci na netu*. Tento výzkum měl za cíl analyzovat chování generací, které se nenarodily v éře internetu, ale s ohledem na technologický pokrok se s ním musí naučit zacházet.⁵

Účastníci výzkumu byli rozděleni do 4 věkových skupin - 35 až 44 let, 45 až 54 let, 55 až 64 let a nakonec 65 let a starší. Celkem se výzkumu zúčastnilo 1072 lidí, kteří vyplnili online formulář. Tento formulář bylo možné vyplnit v období od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2017. Ze všech čtyř věkových skupin bylo v rámci výzkumu zastoupeno přibližně stejné množství respondentů v poměru 25 % s odchylkou maximálně 1,5 %. V rámci studie byli zúčastnění dotazováni na zabezpečení účtů, které na internetu mají. Mezi položenými otázkami byly například dotazy na složitost hesla, memorizaci hesla, ovládání internetového bankovníctví, nákupní chování a užívání e-mailové komunikace. Právě z odpovědí respondentů na typologii zpráv elektronické komunikace, které účastníci výzkumu dostávají a rozesílají, vyvstala data, která dokazují, že s přibývajícím věkem šíří osoby spam a řetězové e-maily výrazně častěji.

---

⁴ Tabulka generací – Boj o generace. Forbes special: Baby boomers, Husákovy děti, millenials. Víte jak na ně? [online]. Praha: MediaRey, SE, 2017 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <http://generace.forbes.cz/tabulka/>.

⁵ KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI, Martin KOŽÍŠEL a Jana KASÁČOVÁ. Starci na netu: Výzkumná zpráva. Starci na netu [online]. Praha: Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 201n. 1. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/102-starci-na-netu-2017-2018/file>

Konkrétně se u osob ve věku 55–64 let jedná se 38 % lidí, kteří šíří spam a řetězové e-maily, a u osob o generaci starších dokonce 47 %, což je 4x více než u nejmladší zkoumané skupiny. Tyto e-maily často varují před údajným hrozícím nebezpečím. Typickými příklady jsou ilegální migrace, islám či hrozba terorismu. U politicky orientovaných zpráv jsou statistiky přeposílání ještě vyšší.⁶ Až šestkrát častěji, než příslušníci mladší generace posílají senioři pravdivé či nepravdivé informace o politickém dění na našem území.

Výzkum se rovněž zabývá otázkou, proč se tento fenomén přeposílání neověřených informací mezi seniory objevuje a přetrvává. Kopecký⁷ popsaný jev odůvodňuje tak, že si informace, které šíří, senioři neověřují a ani nemají pochybnosti o pravdivosti zpráv. Mají víru v autoritu, která jim zprávu přeposlala. Často se jedná o přátele, bývalé kolegy či spolužáky. Souhrnně tedy osoby blízké, u kterých nevyvstává, na základě zpravidla dlouhodobé empirické skutečnosti z reálného světa, potřeba ostražitosti. Obecně, nejen na internetu, lze starší lidi snadno ovlivnit a ti následně přesvědčí i své další přátele. Tohoto jevu využívá i fenomén speciálního typu podvodu založeného na zneužití postavení seniorů, tzv. “šmejdství”, které je hlouběji rozpracováno v kapitole 1.5 Fenomén *Šmejdi*. Kopecký ještě dodává apel: „Proto je velmi důležité učit uživatele internetových služeb rozlišovat pravdivé a nepravdivé informace, učit je s informacemi kriticky pracovat, naučit je hledat primární a věrohodné zdroje a upozorňovat je na strategie, které autoři nepravdivých zpráv (hoaxů, dezinformací, fake news) využívají,“⁸

---

⁶ KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI, Martin KOŽÍŠEL a Jana KASÁČOVÁ. Starci na netu: Výzkumná zpráva. Starci na netu [online]. Praha: Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 201n. l. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/102-starci-na-netu-2017-2018/file>

⁷ Doc. Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D. z Univerzity Palackého v Olomouci.

⁸KASÁČOVÁ, Jana a Andrea DAIČOVÁ. E-mailové spamy nejvíce šíří senioři. Blog Seznam.cz [online]. Praha: Seznam.cz, 2018 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://blog.seznam.cz/2018/02/e-mailove-spamy-nejvice-siri-seniori/>

1.2 E-mail

Na základě premisy existence téměř osmi milionů aktivních uživatelů internetu v České republice můžeme dovodit, že téměř každý z těchto uživatelů disponuje minimálně jedním e-mailovým účtem, ačkoliv se může zdát, že ho třeba nevyužívá na každodenní bázi, protože není v mnoha ohledech tak rychlý jako modernější chatovací služby. Ve současném světě, kde existuje tlak na aktualitu a mobilní telefony slouží především k chatování a využívání dalších aplikací, které se liší od primárního účelu, tj. volání, jsou e-maily vnímány jako pomalý způsob komunikace. Je to však právě e-mailová adresa, která je potřeba k založení profilů na sociálních sítích, ať už se jedná o Facebook, Instagram, či aktuálně nejpopulárnější síť mezi mladými uživateli jménem Tik tok (dříve Musica.ly). Navzdory vnímání e-mailové komunikace zástupci mladší generace jako zastaralé, plní svou nezastupitelnou funkci. Administrace emailové schránky je pro seniory počáteční dovedností, kterou si musí osvojit proto, aby se mohli více rozvíjet v prostoru digitální komunikace.

Co ale e-mail vlastně je? Slovo *e-mail* pochází z anglického spojení *Electronical mail* čili elektronická pošta. Jeho primární funkce představují odesílání, doručování a přijímání zpráv přes elektronické komunikační kanály. K masovému využívání e-mailové komunikace přispěl zejména internetový klient Hotmail, který byl v roce 1996 jedním z prvních, který umožnil uživatelům založení e-mailové schránky s doménou hotmail.com zcela zdarma. Pokud se podíváme na historii e-mailu, zjistíme, že elektronická pošta je starší než internet. Naopak právě za účelem komunikace a zjednodušení přenosů informací byl internet zpočátku budován.⁹ Systém, na kterém e-mail funguje, je relativně prostý. Emailový klient nám umožňuje napsat požadovaný text přímo na obrazovce našeho počítače do prostředí e-mailového klienta a poslat ho kamkoliv do online světa. Přenosy jsou mnohem rychlejší než prostřednictvím tradičních poštovních služeb. Doručení mailu nebude nikdy opožděno z důvodu geografické vzdálenosti, jiné časové zóny či lidské chyby v průběhu procesu doručení zásilky. Právě v rychlosti a přesnosti přenosu spočívají hlavní klady internetu. Stejně jako je možné e-mail poslat ve vteřině či dvou do jakékoliv části světa, i my se k našemu e-mailu můžeme připojit doslova odkudkoliv, pokud zde máme dostatečné připojení k internetu. Jelikož se jednotlivci tvořící současnou západní společnost neustále pohybují v internetovém

---

⁹ HENRY, Laura. *Encrypted Email the History and Technology of Message Privacy*. Scotts Valley, California: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2017. ISBN 9781974580347.

prostředí, je pro většinu z nich velmi jednoduché zprávu přeposlat dalším příjemcům pouhým jedním tlačítkem “*přeposlat* “ a ihned budeme mít identickou kopii toho, co jiný odesílatel poslal nám.¹⁰ Další výhodou elektronické pošty oproti té klasické je fakt, že naše e-mailová schránka je jen naše. Pohledy, dopisy, telegramy sice spadají pod tzv. listovní tajemství, které je definováno článkem 13 Listiny základních práv a svobod “*Nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, at' již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon. Stejně se zaručuje tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením*”¹¹. Ovšem, pomineme-li hackerské útoky a nedostatečné zabezpečení účtu, e-mail putuje od odesílatele přímo k adresátovi, kdežto u klasické pošty je řetězec předávajících mnohem členitější, přes poštovní úředníky u přepážky až po poštovní doručovatele, nehledě na ostatní členy domácnosti, se kterými je schránka sdílena.¹²

---

¹⁰KIBBY, M.D.: Email forwardables: folklore in the age of the internet, dostupné

[online]: 2005, Dostupné z www:

<<http://nms.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/6/770>"<http://nms.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/6/770>

¹¹Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

¹² HUITEMA, Christian. *A Bůh stvořil Internet-*. Praha: Mladá fronta, 1996. ISBN 80-204-0576-3.

1.3 Řetězové e-maily

Řetězové e-maily či dopisy představují snahu přesvědčit co nejvyšší počet příjemců o vytvoření kopií a následné přeposlání dalším příjemcům. Počet adresátů může být předem stanoven či má email za cíl oslovit co nejvíce příjemců. Řetěz se v tomto případě stává spíše pyramidou či pyramidovým schématem často také s multi-level marketingem¹³. To je pojmenování pro podvodný, dlouhodobě neudržitelný model, kde je celý koncept postaven na zapojování obchodníků, kteří přivádí další obchodníky. Můžeme na kolující e-maily nahlížet jako na šířitele propagandy, internetové memy, marketingový nástroj či jako médium ke sdělení informací.¹⁴ Stejně tak cílem může být pobavení, dezinformování, upoutání pozornosti a mnohé další. Tato práce se zaměřuje na kolující e-maily s politickým zaměřením. Fenomén kolujících zpráv není něco, co by se objevilo až v posledních letech a už vůbec ne, až s rozmachem internetu.

1.3.1 Původ

První kolující dopisy jsou známy již z konce 19. století. Tehdy byly dopisy zaměřeny především na charitu a církve. Tyto dopisy byly většinou tzv. luck letters tedy dopisy štěstí. Tento typ byl jedním z nejpopulárnějších a jeho obsahem bylo většinou zprávy: Ó bože, požehnej všem lidem na zemi. Drž nás dál od všeho pekla a nech nás s tebou přebývat navěky. Tato modlitba mi byla poslána a je šířena do celého světa...”, byla řečena Ježíšem...”, ti kteří ji neposlali dál byli předurčeni hroznému neštěstí...” „...přeposli ji do X dní, X svým přátelům, jinak tě postihne něco zlého”.¹⁵ Za X lze volně doložit jakékoliv číslo, většina textů uvádí číslice 7–13. Tyto zprávy se během první světové války pouze přetransformovaly do dopisů založených rovněž na příslibu štěstí. Vypuštěny byly věty o modlitbách, Ježíši a dalších náboženských prvcích. Naopak měly být dopisy zaměřeny pouze na štěstí a radost, která byla za války potřeba. Proto byly často zakončeny větou “Nechte všechny kráčet s úsměvem...” a doplněny o válečný rok, ve kterém byl dopis napsán. Od 30. let 20. století se začalo objevovat více druhů řetězových dopisů – prosby o zaslání peněz,

---

¹³ World Federation of Direct Selling Associations, 2014. *wfdsa.org* [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2016-03-06.

¹⁴ KOZLOVÁ, Dana. Kvalitativní analýza fenoménu internetových řetězových dopisů. Praha, 2011. 43 s. Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jaroslav Švelch.

¹⁵ Volně přeloženo z VANARSDALE, Daniel W. Chain Letter Evolution. *Chain Letter Evolution* [online]. .. Silcom, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.silcom.com/~barnowl/chain-letter/evolution.html>

bizarní pozvánky do hromadné sebevraždy, bojkotování satanismu až po hoaxy a fake news, které kolují mezi námi dodnes.¹⁶

1.3.2 Řetězové e-maily jako médium

S ohledem na komunikační pokrok nových technologií je zasílání hromadných emailů ještě jednodušší než psaní dopisů. Sdílení myšlenek cizích lidí je otázkou jednoho kliknutí. Podle Slovníku spisovného jazyka českého je médium: „...zprostředkující osoba, prostředí, činitel, výplň prostoru nebo látka, ve které je předmět uložen. Může být popisem i pro DVD, knihu, časopis, elektronickou poštu (e-mail), leták, videokazetu, filmové nebo jiné audiovizuální dílo, gramofonovou desku apod.“ Pokud je tedy i kolující e-mail médiem, můžeme ho na základě této charakteristiky definovat konkrétněji. Kanadský filosof a mediální teoretik Herbert Marschall McLuahn ve své knize *Jak rozumět médiím: extenze člověka* zabývá i odlišností horkých a chladných typů médií a zmiňuje, že telefon či televize jsou chladná média, jelikož nejsou naplněny daty jako je to u rozhlasu či televize, které považuje za horké, jelikož “*Horké médium je extenzí jediného smyslu pomocí „vysoké definice“.* *Vysoká definice je stav naplnění daty.*”¹⁷ a dodává, že pro chladná média je typická vysoká participace, kdežto u horkých médií není potřeba téměř žádných úkonů.

Rozdělení horkých a chladných médií ovšem není tak jednoznačné a nelze snadno roztrdit média do dvou kategorií. Abychom správně rozdělili média do jedné či druhé kategorie, musíme vždy porovnat jeden druh média vůči jinému či nosiči, který mu předcházel. V případě, že uvedeme příklad e-mailu nejdříve “zteplal”, jelikož jeho předchůdcem byl klasický dopis, který vyžadoval větší dávku participace, času a úkonů než e-mail samotný, u kterého stačí pouhé tlačítko *přeposlat*. Teplým zůstává i když použijeme tlačítko *odpovědět*, jelikož stále zůstáváme v rozhraní e-mailu a nic víc než klávesnici počítače či mobilu nepotřebujeme. Nástupci e-mailů jsou sociální sítě, které se postarali o to, že se na jejich úkor elektronická korespondence znovu ochladila. Z participace na ikonách *přeposlat* či *odpovědět* je nyní pouhé *líbí se mi*. Tento jednoduchý čin stačí k tomu, že o sobě dáme vědět a žijeme

---

¹⁶ VANARSDALE, Daniel W. Chain Letter Evolution. *How to chain letters work* [online]. .. Silcom, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: http://www.silcom.com/~barnowl/chain-letter/evolution.html#p3how_chain_letters_work

¹⁷ MCLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. 3. Praha: Odeon, 1991. Eseje (Odeon). ISBN 80-207-0296-2.

sociálním životem. Pokud ovšem bereme v potaz pouze kolující e-maily, bavíme se o horkém médiu. Ty ze svého principu minimální participace nevedou k přílišnému projevení emocí či vcítění.¹⁸ Pokud tedy přeposíláme řetězový e-mail o teroristickém útoku na křesťanský kostel, posíláme to jako celek. Nezjišťujeme si, zda je to pravda, kdo zprávu napsal a nehledáme žádná doplnění, pouze *horce* zmáčkneme tlačítko *přeposlat*.

Toto slepé horké přeposílání má podle McLuhana až hypnotické účinky. Pokud dostává osoba několik desítek kolujících e-mailů každý den, nevidí nadále potřebu je číst, pouze přeposílá. Tato teze vychází i z mé hypotézy, že senioři nečtou e-maily, ale ani si před přeposláním neověřují jejich pravdivost. Přeposílají je jako formu udržování sociálních vazeb, je to stejné, jako když si mladší generace prohlíží facebookové či instagramové příspěvky a pouze lajkuje či sdílí. Podle výzkumu z roku 2016 vedeného Courtney Seiter, ze 78 % sdílíme na sociální své síť něco, protože nás to udržuje v kontaktu s lidmi. Zároveň *lajkujeme* věci, protože jednoduchý úkon, který nám zajišťuje určitou reciprocitu toho, že nám protistrana *líbí se mi*, oplatí.¹⁹ U kolujících e-mailů se odráží obě tato zjištění. Pokud něco někomu přepošleme, očekáváme, že ten samý člověk v budoucnu tento sociální akt souznění oplatí a my od něj obdržíme rovněž nový e-mail, platí zde zákon reciproce, včetně odchylek, jelikož ne vždy se nám vrátí 100 % rozdaných *lajků* či přeposlaných e-mailů. Rovněž tyto e-maily přeposíláme, abychom udržovali sociální vazby i s lidmi, které nevidáme každý den, jako to je u sociálních sítí.

1.3.3 Řetězové e-maily versus spam

Stejně jako řetězové e-maily, ani spam nemá své základy pouze v digitální komunikaci. Nevyžádaná pošta je doručována s klasickou e-mailovou korespondencí do poštovních schránek, ale vyskytuje se i v diskuzních fórech, komentářích či v chatovacích aplikacích. Spam je jakákoliv nevyžádaná pošta, často komerčního či reklamního využití a často je neškodná. V reálném životě nás vybízí ke koupi výrobku či návštěvě přednášky či prezentace (srov. Kapitola 1.5 Fenomén *Šmejdi*). V online prostředí funguje většinou jako odkaz, který

---

¹⁸MCLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. 3. Praha: Odeon, 1991. Eseje (Odeon). ISBN 80-207-0296-2.

¹⁹ SEITER, Courtney. The Psychology of Social Media: Why We Like, Comment, and Share Online. *Buffer*[online]. .: Buffer, 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://buffer.com/resources/psychology-of-social-media>

nás přeměruje na stránku původního zadavatele. I přesto, že jsou většinou neškodné, některé spamy mohou hraničit až s kriminálními činy. Spam může být využit i k šíření počítačových virů, *trojských koní* či jiných zákeřných softwarů, ovšem cílem může být též například krádež identity či finanční podvody. Mezi nejznámější příklady patří e-maily, které obsahují reklamu na viagru, levnou elektroniku, recepty na hubnutí či erotický obsah, ale i možnosti jednoduchého přivýdělku a žádosti o peníze.²⁰

Ačkoli se může zdát, že spamy a řetězové e-maily mohou jsou totožnými prostředky komunikace (a často se tak uvádí), existují odlišnosti. Nejvýraznějším rozdílem je okruh příjemců a adresátů. Z 99 % je totiž adresa odesílatele falešná. Spameri odesílají e-maily ze špatně zabezpečených serverů či serverů napadených hackery. To je nejmarkantnějším rozdílem od řetězových e-mailů, které jsou čteny a rozesílány především proto, že odesílatel je osoba, kterou známe. Dalším zásadním rozdílem je i výběr adresátů, který u spamu de facto neexistuje. U řetězových mailů je cíleno na naše kontakty, které to pravděpodobně rozešlou znovu svým kontaktům a dochází k řetězení. U spamu jsou zahrnuti do cílové skupiny všichni, na které se nám podaří sehnat kontakt nehledě na pohlaví, věk či jiné demografické rozdíly. E-mail o léku na viagru může dostat tedy i dítě s čerstvě založeným e-mailem. Ačkoli mohou být řetězové e-maily nebezpečné svým obsahem, zejména kvůli často nepravdivým a štvavým informacím, je velká pravděpodobnost, že vám váš známý úmyslně neposílá žádný virus. Už z těchto základních důvodů, nejsou řetězové e-maily totéž, co spamy.²¹

1.4 Dezinformace

Dezinformace se šíří médii každý den. Pojem samotný je možné nahradit novým synonymem *fake news*²² (falešné zprávy). Toto označení si již našlo místo ve slovníku, nejen novinářů, i v České republice. Pojem *fake news* se rozšířil celosvětově v roce 2016 v průběhu prezidentských voleb ve Spojených státech amerických ve spojení s Donaldem Trumpem. Ten

---

²⁰HORÁK, Vladimír. Co je SPAM a jak se mu bránit. *Ústav výpočetní techniky UK* [online]. .: Univerzita Karlova, 2006 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://uvt1.cuni.cz/email/spam/uvod.html>

²¹ ČINČERA, Jan. Informační etika. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2002. 81 s. ISBN 80-210-2981-1. Kapitola Informační exploze, šíření redundantních informací

²² GREGOR, Miloš; VEJVODOVÁ, Petra. Fake News - Nejlepší kniha o dezinformacích a manipulacích!!!. první. vyd. Brno: CPress, 2018. 144 s. ISBN 978-80-264-1805-4.

během kandidatury a následného zvolení opakovaně osočoval novináře a mediální domy z vytváření *fake news*.²³ Jedná se o neúplné, nepřesné či úmyslně nepravdivé a lživé informace. Pojem bývá často zaměňován s termínem *misinformace*, který je však s dezinformací v kontrastu. U těchto tvrzení platí, že se autor výroku domnívá, že říká pravdivou informaci.²⁴ Lhaní je chápáno jako tvrzení informací, o kterých autor ví, že jsou nepravdivé, ale i přes to je demonstruje jako pravdivá tvrzení. Ta mohou být šířena médii, na sociálních sítích i v běžné osobní konverzaci. Cílem a smyslem těchto lživých tvrzení je manipulace lidmi, pro které je zpráva určena. Nejčastěji bývají dezinformace založeny na nevědomosti a neschopnosti manipulovaného.²⁵ Koukolík se domnívá, že dezinformace jsou druhy dobře promyšlených logických klamů, které spolu vnitřně souvisí, vypadající bezesporně a přesvědčivě, ačkoliv rovněž tvrdí, že tvůrcem může být i málo vzdělaný s tématem málo obeznámený neprofesionální kritik. Nemusí se ovšem jednat pouze o jednotlivé osoby, které nepravdivé zprávy tvoří a šíří. Vejvodová a Gregor zmiňují, že tvůrci mohou být i vlády států. Slouží jako nástroj pro ovlivnění vlastních občanů a zároveň snahu zmatení nepřítele.²⁶ Mimo vytváření nových “informací” patří pod dezinformace i likvidace nežádoucích informací. Propagandisté, které je vytvářejí, tak upravují fotografie, filmové a zvukové záznamy nebo i svědectví. Tyto autory nezajímá etická stránka či relevantnost, proto jsou dezinformace často plné skandálů, senzací a emotivních výlevů. Není divu, že nejčtenějšími novinami v České republice zůstává již několik let bulvární deník Blesk.²⁷ Ekonomika, věda či politika i politici nejsou témata, která by mainstreamová společnost vyžadovala každý den, pokud se nejedná o odhalení intrik či zákulisních informací. To dává velký prostor autorům dezinformačních kampaní, kteří se tak nemusí dělit o pozornost adresátů s aktuální žurnalistikou. Dezinformační kampaň začíná v současnosti na menších webech, které jsou dezinformacemi známé (viz kapitola 1.4.1

---

²³WERT, Kelly. The Real Impact of Fake News. *Medium* [online].: A Medium Corporation, 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://medium.com/nonviolenceny/the-real-impact-of-fake-news-9b52d99407d7>

²⁴NIMMO, Ben. Identifying disinformation: an ABC. *The Institute for European Studies* [online]. Brussels: The Institute for European Studies, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ies.be/files/PB%202016:01%20Ben%20Nimmo.pdf>

²⁵KOUKOLÍK, František. *Mocenská posedlost*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1825-8.

²⁶GREGOR, Miloš; VEJVODOVÁ, Petra. *Fake News - Nejlepší kniha o dezinformacích a manipulacích!!!*. první. vyd. Brno: CPress, 2018. ISBN 978-80-264-1805-4.

²⁷Výzkum čtenosti tisku: Media Projekt. *Unie vydavatelů ČR* [online]. Praha: Unie vydavatelů ČR, 2013 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/unie_vydavatelu/medialni_data/vyzkum_ctenosti

Dezinformační weby). Cílem článku je okamžité šíření, vyvolání kontroverze a virálnosti, jelikož pak šance, že se dostane do mainstreamových médií výrazně roste. Tyto zprávy mohou mít původ i na sociálních sítích, kterým se věnuje kapitola 1.4.2 Dezinformace na sociálních sítích. Problémem je, že tyto zprávy již neslouží pouze k upoutání pozornosti a pobavení, jako tomu je u klasického bulváru. Fake news a dezinformace, které se šíří internetem, dnes šíří často lživé obvinění, strach a v lidech mnohdy podporují extremistické chování. Nedávným příkladem je případ Jaromíra Baldy, 71letého důchodce, který v létě 2017 pokácel stromy u železničních kolejí a ohrozil tak životy cestujících. Celá nehoda měla vypadat, že za ní stojí islámští extrémisté. Na místě činu nechal dopis se špatnou češtinou, který měl tento dojem podporovat. Dle novinářky magazínu Respekt Ivany Svobodové a manželky útočníka Heleny Baldové se začal Balda chovat zvláště mezi roky 2015 a 2016, kdy: „Večer se začal vytrácet od televize nahoru k počítači, který jsme měli v bývalém dětském pokoji, a zůstával tam dlouho zavřený. Někdy třeba do jedné v noci. Myslela jsem si, že se asi začal dívat na nějaké lechtivé věci na internetu, nenapadlo mě, co jiného by tam najednou mohl tak dlouho dělat.”²⁸ Ovšem jak policie objevila, při domovní prohlídce byl jeho počítač doslova zaplaven nenávisťnými a dezinformačními e-maily a obrázky. Bezesporu sehrálo v seniorově chování velkou mírou i jeho angažování se ve straně SPD Tomia Okamury, jenž podle Ministerstva vnitra aktivně šíří dezinformace a podněcuje strach a nenávisť.²⁹ Nyní je Balda odsouzen ke 4 letům vězení a ambulantního psychiatrického léčení.

1.4.1 Dezinformační weby

Aeronet, New World Order Opposition, Pařát dnes, Parlamentní listy a dalších více než 30 dezinformačních webů je důkazem, že problém dezinformačních zpráv se nedotýká pouze e-mailové komunikace a generace 55 let a starší.

---

²⁸ SVOBODOVÁ, Ivana. Jak se zrodil terorista. *RESPEKT* [online]. Praha: Economia, a.s., 2018 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2019/4/jak-se-zrodil-senior-terorista>

²⁹ ZPRÁVA O EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2017. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2017.aspx>

Žebříček podle návštěvnosti sestavil think-tank Evropské hodnoty³⁰ v roce 2016 jako podklad pro svou studii. Množství e-mailů, které kolují českým internetem, se již objevilo právě na těchto webech, některé dokonce přímo uvádějí jeden z těchto webů jako zdroj. Podle studie Evropských hodnot lze weby rozdělit do tří kategorií. První kategorií je obsah, resp., zda se jedná o rádobý zpravodajský portál, diskuzní formát či nepublikující žádný vlastní obsah a pouze sdílející příspěvky, které již byly publikovány někde jinde. Na této studii se podílel i Český rozhlas, který se zaměřil více na jednotlivé články a dělí je do kategorií – zdravotnictví, uprchlická krize, celebrity, Rusko a Vladimír Putin, ostatní. Porovnával i úspěšnost z pohledu interakcí dezinformačních a opravdových zpráv. Z porovnání 20 nejúspěšnějších zpráv z relevantních zpravodajských webů a 20 nejúspěšnějších zpráv z dezinformačních webů vyšlo najevo, že o celá 4 % mají fake news vyšší úspěšnost interakcí na sociálních sítích než ověřené zprávy. Přesně se jednalo o 364,3 tisíce, resp. 379,5 tisíce nasbíraných reakcí za rok.³¹ Článkem s vůbec nejvyšším počtem interakcí byl: *Ruský profesor: Cukrovka a rakovina jsou vymyšlené nemoci. Všechno je ve stravě. Peroxid vodíku – všelék? Věřit pohádkám, nebo zůstat v pasti*³² s více než 34 tisíci reakcemi, z webu BezPolitickéKorektnosti.cz. Ačkoliv autory dezinformačních článků často nedohledáme, u zmiňovaného článku je uvedena je Erika Magdaléna Peprná. Jak uvádí její profil na stránce, Peprná je “*Profesí právnička, doktorka práva obojího, především pak autorského, dalším vzděláním homeopatka...*” “*...žena v domácnosti – to především. Proto také badatelka, na vlastní pěst i kůži nacházející a zkoušející metody, které jsou sto skutečně pomoci udržet zdraví nás a našich nejbližších – nikoli jej obětovat zájmům farmaceutických firem.*” Peprná je i dcerou spisovatele, spoluzakladatele a bývalého šéfredaktora týdeníku Reflex, Petra Hájka.³³ Není divu, že ten

---

³⁰Přehled dezinformačních a manipulativních webů. *Think-tank Evropské hodnoty* [online]. Praha: Evropské hodnoty, 2016 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.evropskehodnoty.cz/fungovani-ceskych-dezinformacnich-webu/weby_list/

³¹Žebříček českých neověřených článků: dezinformační texty mají nad pravdivými navrch. *Český rozhlas*[online]. Praha: Český rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://interaktivni.rozhlas.cz/dezinformace/>

³²PEPRNÁ, Eliška Magdaléna. Ruský profesor: Cukrovka a rakovina jsou vymyšlené nemoci. Všechno je ve stravě. Peroxid vodíku – všelék? Věřit pohádkám, nebo zůstat v pasti. *BezPolitickéKorektnosti.cz* [online]. Ostrava: Centrální informační agentura, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?p=61541>

³³Kdo je kdo: Erika Magdaléna Peprná. *BezPolitickéKorektnosti.cz* [online]. Ostrava: Centrální informační agentura, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?page_id=32721

samý článek můžeme nalézt na webu PROTIPROUD, Kontrarevoluční magazín Petra Hájka.³⁴

I přes to, že u výše zmíněného článku autora známe, dokonce i vydavatele webu, nejedná se o standard. Právě naopak, pro dezinformační weby je typické, že je jejich autor anonymní, používá přezdívku či kontaktní informace chybí úplně.³⁵ Vlastnická struktura je rovněž často nedohledatelná, stejně jako způsob financování. Výjimkou mezi českými dezinformačními weby tvoří paradoxně ten největší, Parlamentní listy. Ty jsou financovány firmou Our Media, kde má poloviční podíl Ivo Valenta, majitel skupiny Synot a senátor.³⁶

1.4.2 Dezinformace na sociálních sítích

Stejně jako celý svět, i svět dezinformací jde s dobou. Mimo webových stránek a řetězových e-mailů se fake news šíří i po sociálních sítích, a to možná vůbec nejmasověji. Již výše bylo uvedeno, že během prezidentské kampaně v USA se ve společnosti masově rozšířil termín fake news a s ním i fake news samotné. V Americe se falešné zprávy šířily především prostřednictvím sociální sítě Twitter. V drtivé většině se snažily působit ve prospěch kandidáta Donalda Trumpa, a to například uvedením zpráv o podpoře kandidatury Donalda Trumpa papežem či o udání Clintnové na FBI. Redaktoři amerického portálu BuzzFeed prozkoumali více než 100 tweetů³⁷ a došli k zjištění, že většinu těchto klamavých zpráv má na svědomí skupina mladistvých z Makedonie, kteří si skrze webové reklamy tímto způsobem přivydělávali.³⁸ Zároveň novináři z BuzzFeed zjistili i to, že 20 nejsdílenějších falešných

---

³⁴PEPRNÁ, Erika Magdaléna. Ruský profesor: Cukrovka a rakovina jsou vymyšlené nemoci. Všechno je ve stravě. Peroxid vodíku – všelék? Věřit pohádkám, nebo zůstat v pasti. *PROTIPROUD* [online]. Praha: Protiproud, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.protiproud.cz/zdravi/2041-rusky-profesor-cukrovka-a-rakovina-jsou-vymyslene-nemoci-vsechno-je-ve-strave-peroxid-vodik-vselek-verit-pohadkam-nebo-zustat-v-pasti.htm>

³⁵TUDJMAN, Miroslav a Nives MIKELIC. Information Science: Science about Information, Misinformation and Disinformation. University of Zagreb, [online]. 2003 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://proceedings.informingscience.org/IS2003Proceedings/docs/204Tudjm.pdf>, 28. 12. 2016)

³⁶Ivo Valenta, 7. 5. 2019 - Obchodní rejstřík. *Peníze.cz* [online]. Praha: Partners media, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://rejstrik.penize.cz/ivo-valenta>

³⁷ Příspěvek na sociální síti Twitter

³⁸SILVERMAN, Craig a Lawrence ALEXANDER. How Teens In The Balkans Are Duping Trump Supporters With Fake News. *BuzzFeed News* [online]. New York City: BuzzFeed, 2016 [cit. 2019-04-015]. Dostupné z:

zpráv má větší množství reakcí než 20 reálných zpráv, kdy falešné zprávy sdíleli i lidé z Trumpova volebního štábu a rodiny. Zjištění reportérů vyvolala negativní reakce u společnosti směrem ke Googlu i Facebooku, který podíl viny nejdříve odmítal. Nakonec vyloučil autory ze svých reklamních služeb, dezinformační zprávy však nesmazal a dále je nekontroluje. Právě tato zjištění inspirovala Český rozhlas ke stejnému výzkumu, na který použil i stejný nástroj Buzzsumo.

Jak roste počet uživatelů internetu, především staršího věku, roste i počet uživatelů na sociálních sítích, rovněž staršího věku.³⁹ Nicméně u seniorů i přes to hraje informační i komunikační prim e-mail. Uživatelé sociálních sítí jsou především zástupci mladší generace, a přesto se na nich šíří stejné zprávy jako nalezneme v e-mailových schránkách našich prarodičů. Facebook uživatelům ukazuje pouze to, co chtějí vidět. V praxi to funguje tak, že pokud je osoba zarytým voličem SPD, nebudou na ni cíleny příspěvky ODS. Obdobné fungování se objevuje také u zobrazování obsahu u facebookových přátel. Pokud náš facebookový přítel sdílí příspěvky, se kterými souhlasíme, bude nám Facebook ukazovat přednostně příspěvky, které jsou velmi podobné. Protože tyto příspěvky zobrazují postoje našich přátel, věříme jim. Stejně, jako je to u e-mailu od našich známých.

V České republice není Twitter rozšířen tak jako v USA, a dezinformace se tedy sdílejí ve větší míře na sociální síti Facebook. I přes to, že dezinformační weby mají své facebookové stránky, opravdové komunity se tvoří více v soukromých skupinách než na veřejné stránce. V první polovině dubna 2019 Facebook učinil nové kroky v boji proti dezinformacím. Skupinám, kde se často fake news objevují, sníží dosah a uživatelé je budou muset více aktivně vyhledávat než jen sledováním na své zdi příspěvků.⁴⁰ Jaký je rozdíl mezi příspěvkem

---

<https://www.buzzfeednews.com/article/craigsilverman/how-macedonia-became-a-global-hub-for-pro-trump-misinfo>

³⁹ KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI, Martin KOŽÍŠEL a Jana KASÁČOVÁ. Starci na netu: Výzkumná zpráva. Starci na netu [online]. Praha: Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 201n. l. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/102-starci-na-netu-2017-2018/file>

⁴⁰Facebook bojuje s dezinformacemi. Manipulativním příspěvkům sníží dosah, některé odstraní. *IROZHLAS.cz* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-015]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/technologie/facebook-dezinformace-mark-zuckerberg-opatreni-socialni-site_1904122055_nkr

ve skupinách v porovnání s dezinformačními weby a e-maily ale není možné dohledat v žádné publikaci či článku. Za účelem zjištění situace v těchto skupinách a následnému porovnání jsem se do skupin pokusila přidat sama.

1.4.3 Průzkum

Prvním zjištěním bylo, že valná většina z nich má kontrolní otázky. Na ty se musí odpovědět a až na základě odpovědi vás administrátor skupiny přijme či nepřijme. Mezi nejčastější otázky patří, *která politická strana je vám nejbližší? Jste opravdu podporovateli Miloše Zemana?* nebo třeba i otázky vyžadující rozsáhlejší odpověď *proč se chcete přidat do skupiny.* Nejprve jsem zkusila odpovědět osobně pravdivou informací, ale když pokaždé administrátoři mou zamítli žádost, zkusila jsem to znovu, tentokrát dle předpokládané žádoucí odpovědi. Tentokrát jsem již byla přijata. Došla jsem tak ke zjištění, že správci kontrolují pouze odpovědi, nikoliv přímo uživatele. Kdyby se podívali na můj otevřený profil, zjistili by, že s jejich skupinou i názorem nesouhlasím, ale správná odpověď jim stačila. Nyní jsem členkou následujících facebookových skupin: *Volil(a) jsem PREZIDENTA Miloše Zemana!, Miloš Zeman je náš prezident, Proti pražské kavárně, HAVEL MOR ČESKOSLOVENSKA, Lidé společně proti kapitalismu, PROTI ISLÁMU V EVROPĚ/GEGEN DEN ISLAM IN EUROPA/ ANTI-ISLAM EUROPE, STOP ISLÁMSKÉ IDEOLOGII, Očkování a jiné masakry, svobodné fórum.* Skupiny jsem vyhledávala na základě klíčových často opakujících se vybraných slov ze zkoumaných e-mailů a článků – *islám, Havel* či *Havloid, pražská kavárna, vakcinace, očkování, Miloš Zeman a EU.* Poté jsem vybrala skupinu, která se mi zdála nejrelevantnější z pohledu počtu uživatelů, největší nalezená skupina je *Miloš Zeman je náš prezident* s 25 tisíci členy. Ostatní skupiny mají přibližně 5 až 10 tisíc, ale uživatelé jsou stejně aktivní jako v těch větších. Během prvních 24 hodin, kdy jsem byla v oné nejpočetnější skupině, přidali uživatelé více než 150 unikátních příspěvků. V ostatních skupinách byl průměr okolo 90 příspěvků za 24 hodin. Uživatelé jsou často ve více skupinách a sdílí identický příspěvek ve více skupinách v rozmezí pár minut, ale v každé skupině je příspěvek jedinečný. Příspěvky se dají rozdělit do tří kategorií – sdílené články, nejčastěji z výše zmíněných dezinformačních webů, příspěvky sdílené veřejnou facebookovou stránkou a posledním typem jsou přímo uživateli vkládané obrázky (memy). Díky facebookovému nástroji, který označuje výjimečně aktivní členy skupiny štítky *Expert na zahajování konverzací* (Uživatel přidává příspěvky, pod kterými vznikají konverzace) či *Visual storyteller* (Uživatel přidává spoustu vizuálního obsahu), můžeme snadno zjistit, kdo jsou

nejaktivnější uživatelé. Na základě prozkoumání několika veřejných profilů mohu konstatovat, že nelze přesně definovat jednu skupinu obyvatel, kteří dezinformace na sociálních sítích šíří. Demograficky jsou to muži i ženy, s vysokoškolským titulem, maturitou i výučním listem... Jediné, co se dá přesněji určit, že většina nežije v Praze. Oproti řetězovým e-mailům se zde šíří informace mezi mladší generací, přibližně ve věku 35–55 let, kdežto u e-mailové komunikace jsou cílová skupina příjemci ve věku 65 a starší. Není možné dokázat, zda se jedná o reálné lidi, či pouze falešné profily internetových trollů. Důležitým znakem a hlavním rozdílem oproti řetězovým e-mailům je celkový počet dezinformačních zpráv. I přes to, že seniorům přichází množství zpráv do jejich elektronických schránek, množství příspěvků sdílených na sociálních sítích je vyšší. Ovšem jestli větší vliv na zapojené občany má vyšší počet příspěvků na sociálních sítích či řetězové e-maily od kamarádů, posoudit zatím nedokážeme.

1.5 Fenomén *Šmejdi*

Kauza *Šmejdi* vznikla po natočení dokumentárního snímku Sylvie Dymákové, který skrytou kamerou zachycuje předváděcí akce. Seniori jsou zde vystaveni nátlaku, manipulaci a jiným nekalým praktikám od prodejců a organizátorů zájezdů. Na dokumentu se rovněž podílela psycholožka Romana Mazalová, která společně s Dymákovou akce objížděla jako doprovod seniorů, kterým pozvánka přišla. Na akcích následně skrytou kamerou shromažďovaly kompromitující materiál, ze kterých dokument vychází. Ve snímku jsou rovněž výpovědi seniorů, kteří podobné akce již navštívili, a dokonce se svěřují, kolik již podvodným prodejcům nechali peněz – kouzelné hrnce za 50 tisíc či matrace s aloe vera za 40 tisíc nejsou výjimkou.⁴¹ Fenoménu *šmejdskosti* se chytil deník Blesk s kampaní *Proti Šmejdům*, ze které se stala, prostřednictvím nejčtenějšího periodika u nás, mediální kauza s politickým přesahem. Například Milan Urban z ČSSD a tehdejší ministr obchodu a průmyslu Martin Kuba z ODS se předháněli v nápadech, jak tzv. *šmejdům* omezit jejich nekalé praktiky. Ze snímku a zkušeností je patrné, že *Šmejdi* využívají stejných slabin jako autoři řetězových e-mailů, tedy snadnější manipulovatelnosti z důvodu neznalosti. Zároveň ve snímku Mazalová zmiňuje i společenský aspekt předváděcích akcí, které slouží k setkávání vrstevníků. Důchodci zaplatí 40 Kč za výlet, kde dostanou jídlo, a ještě budou odměněni dárkem, pokud se budou slušně

---

⁴¹ Nakup, nebo uvidíš! Šmejdi aneb lidský hyenismus v praxi. Česká televize [online]. Praha: Česká televize, 2013 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1105599-nakupnebo-uvidis-smejdi-aneb-lidsky-hyenismus-v-prax>

chovat. Mohou tam jet s doprovodem nebo se tyto zájezdy nabízí i celým důchodcovským klubům, takže jedou se svými přáteli, případně pokud je senior sám, jezdí na tyto akce se družít. Stejně tak je tomu u řetězových e-mailů, u nichž uživatel cítí povinnost přeposlat e-mail dál, s cílem udržet sociální kontakt.

1.6 Propaganda

Fenomén propagandy definovalo už spousta odborníků z akademického i profesního prostředí. Podle Briantové⁴² je propaganda proces, při kterém je názor nebo myšlenka předávaná adresátovi se úmyslem ho ovlivňovat. Jiráček pohlíží na propagandu z pohledu médií a chápe ji jako manipulaci jimi a s jasným cílem dosažení společenské kontroly.⁴³ Naopak Hejlová⁴⁴ se zaměřila na propagandu z pohledu komunikace a definuje ji jako: „Jednosměrný tok informací se silnou snahou ovlivnit a přesvědčit jedince a společnost.“ V kontextu komunikace vymezují propagandu i Jowett a O'Donnellová, které se domnívají, že se jedná o záměrnou a systematickou činnost za účelem manipulovat poznání, utvářet vnímání a řídit chování příjemců, aby bylo docíleno takové reakce, která vyhovuje zamýšlenému záměru propagandisty.⁴⁵ Ačkoli se všechny definice liší, všichni uvedení autoři chápou propagandu jako strategickou komunikaci s konkrétním účelem a cílem. Tento motiv se stejně tak projevuje u politicky orientovaných řetězových e-mail.

---

⁴² BRIANT, Emma. Propaganda and counter-terrorism: strategies for global change. 2015 ISBN 9780719091056.

⁴³ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. Masová média. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 9788026207436.

⁴⁴ HEJLOVÁ, Denisa. Public relations. Praha: Grada Publishing, 2015. Expert (Grada). ISBN 9788024750224.

⁴⁵ JOWETT, Garth a Victoria O'DONNELL. Propaganda & persuasion. Sixth edition. Los Angeles: Sage, 2015. ISBN 978-1-4522-5753-2.

2 Analýza textů

“*Jazyk je nositelem ideologie.*”⁴⁶ Právě proto se v době válek, revolucí a jiných propagandisticky aktivních obdobích utváří tolik sloganů, symbolů, plakátů... Pomocí těchto prvků je pro propagandistu jednodušší konat a vytváří mu to prostor pro plánování strategie.⁴⁷ Samozřejmě nemůžeme tvrdit, že každá komunikace, která má persvazivní prvky, je hned propagandou, to by bylo nesmyslné zjednodušování, když jádrem skutečné propagandy je rétorika, která cílí na emoce a pověsti o velkých úspěších, jak uvádí Petrová.⁴⁸

V první části této práce byla vyložena teoretická rovina řetězových e-mailů, komunikace a dezinformací. Zjistili jsme, že existuje propojení mezi dezinformačními weby, e-maily i komunikací na sociálních sítích, a to právě především po informační stránce. Ale než se v následující praktické části této práce budeme zabírat tím, za jakým účelem senioři řetězové e-maily přeposílají a co o nich vědí, ukážeme si v této kapitole útržky kolujících zpráv a analyzujeme je. Tato část je rozdělena na dvě podkapitoly – *Lži, polopravdy a dezinformace* a *Narativ*. Všechny úryvky budou vybrány z e-mailů, které přišly respondentům účastným FG z kvalitativní analýzy v kapitole 3 Výzkum. Plné znění e-mailů, ze kterých jsou úryvky čerpány, je k nalezení v přílohách.

2.1 Lži, polopravdy a dezinformace

V kapitole o dezinformacích (1.4 Dezinformace) jsme uvedli že lži, polopravdy, stejně tak jako dezinformace a populární buzzword *fake news*, jsou úmyslně produkovaná sdělení, o kterých adresát ví, že nejsou pravdivé. Často je cílem sdělení manipulovat s příjemcem sdělení či ho zmást. Adresát proto často využívá nevědomost či neznalost příjemce. Zároveň ale díky využití kolujících e-mailů využívají autoři důvěřivosti seniorů k jejich blízkým a soukromé e-mailové schránce. Tím se liší od spamů, které jsou zasílány masivně na náhodné

---

⁴⁶MĚSÍCOVÁ, Gabriela. Prvky propagandy na internetovém portálu Aeronet. Praha, 2017. 51 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tereza Klabíková Rábová, Ph.D.

⁴⁷ JOWETT, Garth a Victoria O'DONNELL. Propaganda & persuasion. 6. vydání. Los Angeles: Sage, 2015. ISBN 978-1-4522-5753-2.

⁴⁸ PETROVÁ, Barbora, CHYTILEK, Roman, Otto EIBL a Anna MATUŠKOVÁ. Teorie a metody politického marketingu. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN 9788073252816.

e-mailové adresy od anonymních a neznámých adresátů, tudíž nepůsobí tak věrohodně. Na výše zmíněných dezinformačních webech i na sociálních sítích, kde se uživatelé v nepravdách podporují, můžeme vidět stejné příspěvky či minimálně stejné typy příspěvků. Rozdílem zůstává styl komunikace na daném kanále, například na sociálních sítích jsou příspěvky spíše krátké, často formou obrázků, a je jich více, než kolik chodí e-mailů do internetové schránky. Zároveň lze často na první pohled vidět, že se jedná o nepravdu. Rovněž u webových portálů, lze leckdy poznat lživý příspěvek již na základě titulku. „*Korán není náboženská kniha, ale bojový manuál!*“, ... „*Došlo na potvrzení mých slov o tom, že Korán není náboženská kniha, ale bojový manuál dobyvatelů.*“ či „*Hillary Clinton zfalšovala své shromáždění v Greensboro ve filmovém studiu. To musíte vidět! Je buď opravdu mrtvá, nebo těžce nemocná!*“⁴⁹ U řetězových e-mailů je často nereálné zjistit z předmětu, co se skutečně skrývá v e-mailu. Jak jsem při ověřování informací zjistila, často jsou e-maily založeny na reálném základě, ovšem v záplavě informací, jež se v e-mailu nachází, se často objeví i spousta dezinformací.

2.1.1 Nepravda o Jiřím Bartoškovi

Obrázky jsou častou formou preposílaných e-mailů, ale často je v nich důležitý psaný text, který by stejně tak mohl být napsaný v e-mailu. Například v e-mailu s předmětem *Fwd: Fwd: Fwd: STB- 36533 (debil, který jako první začal rvát "Havel na Hrad", dobře si to pamatuj!!!* je 5 příložených obrázků. Na všech je herec Jiří Bartoška. Na jednom obrázku (příloha 1) je zachycen s bývalým ministrem kultury Danielem Hermanem, smějí se a u toho je text:

Tak o kolik podojíme stát na dotaci pro filmový festival (*)? Pak společně vymyslíme něco na Zemana, nebo bys chtěl být prezident jako já? (*)Ministerstvo kultury uvolnilo 30 milionů v roce 2016...!!! Celá akce stojí více jak 130 mil. (většina ze státního rozpočtu, tzn. z peněz občanů tohoto státu..! Bartoškova odměna za 7 dní chlastání, hulení, propagování sebesama je neskutečných 7 milionů..!!!!

V tomto e-mailů spatřuji hned několik nepřesností. První nepřesností je, že i kdyby bez ověřování uvedených částek rozpočtu bylo vše správně, tak pomocí základní matematiky,

---

⁴⁹MĚSÍCOVÁ, Gabriela. Prvky propagandy na internetovém portálu Aeronet. Praha, 2017. 51 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tereza Klabíková Rábová, Ph.D.

můžeme spočítat, že 30 milionů ze 130 milionů je pouhých 23 %, kdežto pojem *většina* značí nadpoloviční počet, tedy více než 50 %.⁵⁰ A polovinu částky placené z *peněz občanů* nepřesáhne ani za předpokladu, že ke stávajícím 30 milionům připočteme 8 milionů a 3 miliony, jež jdou z Karlovarského kraje a města Karlovy Vary.⁵¹

2.1.2 Nepravda o přepisování historie

Často jsou e-maily založeny na reálných kauzách, a proto je těžko rozeznatelné, zda se jedná o dezinformace či ne. Například kauza začátkem roku 2019, kde ve výroční zprávě Bezpečnostní informační agentury České republiky (BIS) jsou v poznámce pod čarou v kapitole *Kontrarozvědná činnost* zmíněná následující slova:

Sovětský svaz prohrál studenou válku, ale sovětskou propagandu nikdo neporazil a její kontinuální vliv nenarušil. Moderní dějiny prezentované ve školách jsou de facto sovětskou verzí moderních dějin a proruským panslovanstvím je do jisté míry zasažena i výuka českého jazyka, resp. literatury (národní obrození). Trvajícím vliv sovětské propagandy a fakt, že Rusové ovládají moderní dějiny (Orwell: Kdo ovládá minulost, ovládá budoucnost. Kdo ovládá současnost, ovládá minulost.), tvoří základ pro současné ruské vlivové operace všeho druhu, a tedy i hybridní strategie.⁵²

Na základě tohoto nešťastně formulovaného tvrzení se objevila spousta spekulací a neplatných tvrzení, které byl nucen sám ministr školství Robert Plaga negovat na jednání školského výboru Poslanecké sněmovny, které bylo svoláno na začátku února. Na základě internetových diskuzí a hoaxů, které byly tímto tvrzením vyvolány, svolal předseda školského výboru Václav Klaus ml. i speciální seminář na téma *Je výuka dějepisu na českých školách neutrální nebo "prosovětská"?*

---

⁵⁰Internetová jazyková příručka – většina. *Internetová jazyková příručka* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=v%C4%9Bt%C5%A1ina>

⁵¹LUŠTINEC, Ondřej. *Financování festivalu? Důležitá je podpora státu, hvězdy neplatíme, zní z Varů.* *IROZHLAS.cz* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura/film/financovani-festivalu-dulezita-je-podpora-statu-hvezdy-neplatime-zni-z-varu_1706301631_jra

⁵²Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017. *BIS* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba, 2018 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocnizpravy/>

Sám Plaga zmínil, že tyto hoaxy kolovaly především v e-mailech.⁵³ Takový e-mail jsem zařadila do vzorku zkoumaných vzorků v této kapitole. V předmětu stojí *udělej si svůj názor !!!! Přepisování dějin .....* a pouze příložený dokument vizte příloha 3.

“Čučkaři si dnes totiž zavolali na kobereček lidí z ministerstva školství, kteří už podle informací připravují revizi školních osnov na příští školní rok.”

K tomuto tvrzení je dokonce přiložen odkaz na článek z Aktuálně.cz *Výuka je poznamenána sovětskou interpretací dějin, tvrdí BIS. Ministr chystá změny*. V článku, ale nic takového uvedeno není. Zástupci ministerstva se sešli s ředitelem BIS Michalem Koudelkou, ale šlo o schůzku k vysvětlení výše zmíněného tvrzení, které bylo formulováno nešťastně, ale údajně se BIS snažila vyjádřit svůj postoj k malé dotaci výuky moderní historie na školách. To komentoval ministr již v září 2018 v pořadu *Dvacet minut Radiožurnálu*, kde sám prohlásil, že je potřeba věnovat více času moderním dějinám než třetího. Na čemž se obě strany shodly. Z článku rovněž vyplývá, že revize školních osnov nenastane příští rok, ale příští rok je předpokládaným termínem představení nových osnov.

Dalších 10 stranách přílohy tohoto e-mailu nejsou citovány vůbec, ale nepravd se tam objevuje opravdu hodně. Mohu zmínit příklad, kde by se neměl již vyučovat F. L. Čelakovský, jako zástupce panslovanismu, sám Plaga konkrétně tento výrok popřel.⁵⁵

“Vadí především strakonický rodák František Ladislav Čelakovský, který byl jedním z největších panslovanistů z dob národního obrození a podle české rozvědky BIS se jeho dílu (např. Ohlas písní ruských) věnuje příliš mnoho prostoru.”

---

⁵³Jsou to bludy, agenti nemohou ovlivňovat dějepis, vysvětloval poslancům Plaga. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/496597-jsou-to-bludy-agenti-nemohou-ovlivnovat-dejepis-vysvetloval-poslancum-plaga.html>

⁵⁴BASTLOVÁ, Marie a Prokop HAVEL. Jednotné přijímačky být nemusí, ani povinná matematika, říká ministr školství Robert Plaga. *Radiožurnál* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2018 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/jednotne-prijimacky-byt-nemusi-ani-povinna-matematika-rika-ministr-skolstvi-7605202>

⁵⁵Jsou to bludy, agenti nemohou ovlivňovat dějepis, vysvětloval poslancům Plaga. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/496597-jsou-to-bludy-agenti-nemohou-ovlivnovat-dejepis-vysvetloval-poslancum-plaga.html>

BIS rovněž údajně apeluje na ministra školství, aby:

“období Mnichova a roku 1938 přestalo být nazýváno “zradou” a místo toho bylo použito jiné slovo, v dokumentu jsou navrhovány varianty jako “Mnichovská krize”, “Mnichovský pakt”, “Mnichovský protokol”

Není zde uvedeno, v jakém dokumentu byla tato změna navrhována. Pokud by se jednalo o zmíněnou závěrečnou zprávu BIS, tak v ní se tento návrh nenachází a celá zpráva je volně ke stažení na stránkách informační služby.⁵⁶ Rovněž se o těchto konkrétních změnách nevyjadřoval ani Plaga ani Koudelka v žádném ze svých prohlášení. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy vydalo pod hlavičkou ministra i oficiální stanovisko ke kauze *UVÁDÍME NA PRAVOU MÍRU*, kde je uveden průběh celé kauzy, včetně setkání šéfa BIS s ministrem i interpelace poslance Lukáše Bartoně na ministra Plagu, jen pár dní po zveřejnění zprávy.⁵⁷

Všechny ukázky z tohoto mailu (příloha 3) jsou zvýrazněné barvou a tučným písmem. V celém textu můžeme najít rovnou několik těchto prvků k upoutání pozornosti. Konkrétně světle i zářivě zelenou, žlutou, světle modrou a světle růžovou, občas i tučné písmo. Mezi stejně barevně označenými úryvky textu není žádná obsahová spojitost.

2.1.3 Nepravda o Jiřím Drahošovi

Některé dezinformace z e-mailů ukazují svou pravou tvář dokonce i ve veřejnoprávní televizi a je velice snadné tak informaci odhalit. V e-mailu s předmětem *Vnučka pana DRAHOŠE* stojí, že 12letá dívka, která na studentské demonstraci “*nám udílela rady*” je vnučkou bývalého kandidáta na prezidenta Jiřího Drahoše. Následně jsou přiloženy dva soubory. První je video (příloha 4) natočené na zmíněné demonstraci, kde opravdu 12letá Viky apeluje na všechny občany s volebním právem, aby šli volit, už jen proto, že právě ona nemůže a o budoucnosti její generace se rozhoduje. Druhou přílohou je fotografie (příloha 5), kde se podobně vyhlížející dívka fotí s Drahošem a jeho manželkou na další demonstraci. Tento

---

⁵⁶Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017. *BIS* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba, 2018 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocnizpravy/>

⁵⁷PLAGA, Robert. *UVÁDÍME NA PRAVOU MÍRU*. *MŠMT ČR* [online]. Praha: MŠMT, 2019 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uvadime-na-pravou-miru?highlightWords=BIS>

hoax pravděpodobně rozšířil muž, jenž na sociálních sítích vystupuje jako Jiří Maxon a který video zveřejnil na sociální síti Facebook s totožným popiskem, který se nachází v e-mailu: „*ta 12-ti letá slečna, která nám všem udílela rady při nedávné „velké studentské demonstraci za svobodu“ v Praze, je vnučka pana Drahoše.*“. K rozšíření této dezinformace napomohl i tehdejší místopředseda ČSSD Jaroslav Foldyna, který tuto informaci řekl v pořadu České televize 168 hodin.⁵⁸ V té samé reportáži sám Drahoš znovu opakuje, že to nemůže být jeho vnučka, vzhledem k faktu, že má pouze dva vnuky.

Dalším e-mailem, který zmiňuje bývalého kandidáta na prezidenta, je například e-mail s předmětem “*FW: Jak to říkala pražská kavárna ??? Drahoše volí ELITY :-)* Zde je důkaz :-)” (příloha 6). Dle předmětu e-mail odkazuje na řadu tvrzení, která proběhla českými médii, že Drahoš si hraje na elitu národa⁵⁹⁶⁰ - vzdělaný, akademik, volen pražskou kavárnou, která sama sebe údajně považuje rovněž za elitu národa. Obsahem e-mailu je sdělení, že Zeman nepodporuje sociální dávky pro nepracující, a tak obyvatelé Chánova volili jeho protikandidáta. Zemanova nepodpora sociálních dávek je pravdou, nejednou se právě k tomuto tématu vyjadřoval.⁶¹ Na druhou stranu je to jediný pravdivý výrok e-mailu.

---

⁵⁸168 hodiny: Noční vlk z Děčína – Samoživitelky sobě – Vrtěti novičokem – Malostranské korekce – KTweetuje – Zkouška materiálu. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/218452801100513/video/619578>

⁵⁹MP. Skupina názorových elit si vytvořila Drahoše, míní režisér Kvapil. *ParlamentníListy.cz* [online]. Praha: OUR MEDIA, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Skupina-nazorovych-elit-si-vytvorila-Drahose-mini-reziser-Kvapil-558059>

⁶⁰KOUTNÍK, Ondřej. Zeman je vítěz roku, zvalcoval politickou scénu. Elity jsou v krizi a lidé v bublinách. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/noviny/elity-jsou-v-krizi-a-lide-v-bublinach-zeman-je-vitez-roku-zvalcoval-politickou-scenu.A181230_185706_ln_noviny_form

⁶¹Zeman chce povinnou volební účast, jinak by lidem hrozila pokuta. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, 2016 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1907600-zeman-chce-povinnou-volebni-ucast-jinak-lidem-hrozila-pokuta>

“Zde volební výsledky : Chánov, město pobíračů dávek...

Zeman 17,24 %

Drahoš 82,75% !!! “

Prvním faktem je, že zmíněný Chánov není město. Chanov, s krátkým *a*, je místní část obce Obrtnice, známé právě díky sídlišti Chanov, kde žije výrazná romská menšina. Na základě toho můžeme říct, že slovo *ELITY*, jsou v předmětu e-mailu hodnoceny ironicky. Nejdůležitější dezinformace jsou samotné výsledky voleb. Kdy při vyhledání konkrétních výsledků voleb v obci Obrtnice nalezneme výsledky jiné. Konkrétně 75,1 % pro nynějšího prezidenta Miloše Zemana a pouhých 24,9 %, tedy 120 hlasů, pro protikandidáta Drahoše.⁶²

2.2 Narativ

V řetězových e-mailech se nachází spousta příběhů a vyprávění⁶³, které provázejí celou e-mailovou komunitu. Aby narativ splnil svou podstatu, je důležité sledovat vztah mezi vyprávěnými příběhy a možnostmi jeho podání.⁶⁴ Stejně můžeme chápat i vztah autora sdělení s příjemcem, který musí být kompatibilní a navzájem se chápat. Stejný narativ můžeme najít jak na dezinformačních webech, tak i na sociálních sítích. Pro ukázkou a lepší přehlednost je zde uvedeno několik konkrétních narativů, které budu zkoumat společně s dalšími výrazy, které se k nim vztahují. Těchto spojení využiji i v následné praktické části, kde se budu seniorů ptát, jaký význam pro ně tyto prostředky vyprávění mají.

---

⁶²Výsledky 2. kola prezidentských voleb 2018 pro obec Obrtnice. *Info.cz* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.info.cz/prezidentske-volby-2018/vysledky-voleb-2-kolo/obec-obrnice/?kraj=6&okres=CZ0425&obec=567337>

⁶³HÁJEK, Martin. *Čtenář a stroj: vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-161-9.

⁶⁴CHATMAN, Seymour Benjamin. *Příběh a diskurs: narativní struktura v literatuře a filmu*. Brno: Host, 2008. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-260-2.

2.2.1 Západ

První z vybraných narativů se vyskytuje v celé řadě e-mailové korespondence. Ačkoli není přímo zmíněn tento výraz, jeho stejnou myšlenku můžeme hledat často i v heslu demokracie či proruských sděleních. Západ a jeho země, především USA, Francie a Anglie, je vykreslen jako elitní skupina zemí a lidí, kteří vnucují všem ostatním jejich myšlenky.

“...zahraniční **americké agentury** dostávají snímky, kde rozzuřené davy odmítají **nepřátelské Rusko** a choulí se pod **americkou ochranu Pentagonu a úžasné Evropské unie.**” (příloha 7)

“Aeronet už několikrát varoval a upozorňoval, že **americké zpravodajské služby** mají v ČR doslova Klondike a **ovlivňují bez jakékoliv kontroly** nejvyšší politické kruhy, včetně justice.”

Jak je již uvedeno výše, často jsou e-maily přebírány přímo z dezinformačních webů. V tomto případě se autor přímo odkazuje na proruský portál Aeronet.

“Tentokrát už **Rusko** ale nebude Evropu **zachraňovat**. Tak se probudme, je za minutu dvanáct!”

“Plány **západních mocností**, které vypracovaly pro Rusko, jsou stále stejné. Ponechat pouze 15 milionů Rusů na jejich vlastním území.”

“...je třeba doladit poslední **obraz světové krutovlády** v Rusku a pak už všichni budou souhlasit s vraždou ruského prezidenta Putina. **Putin je démon...**”

“**Evropské mocenské elity** nejsou schopny vyřešit vlastní problémy,”

“Veškeré novodobé vraždění mají na svědomí **USA, Francie, Anglie a Itálie.**”

Stejně tak do této kategorie lze zařadit i NATO, které je často zmiňováno jako nástroj působení západních zemí na zbytek světa, především Rusko. NATO je označováno jako *pakt* zemí, které se spolčily a jejich jediným cílem je zničit Rusko, k čemuž je potřeba *Slovani*,

tedy Čechů, Slováků, Poláků... aby se postavili proti “vlastním”, tedy Slované proti Slovanům.

“Vážně si někdo z **papalášů Evropské komise a vedení NATO** myslí, že lze Rusko vyhladovět sankcemi a poté je vojensky porazit bez jaderných zbraní?”

“Pakt NATO se ukázal, že není obranný, ale útočný spolek jestřábů hájící ekonomické zájmy globálních mocenských elit.”

“V rámci strategie musejí i **Slovanské národy** chtít **zničit Rusko**. Plán rozšiřování **paktu NATO** se ukazuje jasně.”

2.2.2 Pražská kavárna

Pejorativní označení pro skupinu intelektuálů žijících ve velkých městech a aktivním zájmem o politiku. Zeman tímto způsobem označuje všechny, kteří volili proti němu či nynější vládě⁶⁵ neúspěšné politiky, kteří nikdy nic nedokázali a jsou frustrováni.⁶⁶ Společným znakem je rovněž adorace Václava Havla, proto jsou často příslušníci *Pražské kavárny* označováni za pravdoláskaře, sluníčkáře či havloidy⁶⁷. Pojem *Pražská kavárna* se zpopularizoval v médiích až po zvolení Miloše Zemana prezidentem v roce 2013, kde ho ve svých sděleních často používá i jeho mluvčí Jiří Ovčáček. Termín byl již začátkem milénia používán ODS.⁶⁸

---

⁶⁵ŠÍDLO, Jindřich. Barvy moci Jindřicha Šídla: Poslední text o pražské kavárně. *Hospodářské noviny (IHNEDE.CZ)* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64829520-barvy-moci-jindricha-sidla-posledni-text-o-prazske-kavarne>

⁶⁶KARBAN, Pavel. Zeman: Zneužili státní svátek k volební kampani. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2016 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/419434-zeman-zneuuzili-statni-svatek-k-volebni-kampani.html>

⁶⁷ŠMÍD, Milan. Havlismus a havloidi v českých médiích. *Manipulátoři.cz: Na faktech záleží* [online]. Praha: Manipulátoři.cz, 2015 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/havlismus-a-havloidi-v-ceskych-mediich/>

⁶⁸ŠÍDLO, Jindřich. Barvy moci Jindřicha Šídla: Poslední text o pražské kavárně. *Hospodářské noviny (IHNEDE.CZ)* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64829520-barvy-moci-jindricha-sidla-posledni-text-o-prazske-kavarne>

“Tomio Okamura se stal terčem pro **Pražskou kavárnu č. 1**, protože na Miloše Zemana už nedosáhnou.”

“Tak jak toho **Sorose** nemáme vidět za každým **Havloidem**?”

“V televizi vidíme **kavárenský hnus** samozvaných **pseudodemokratických** stran...”

“Vážně naši budoucí nastupující inteligenci “**Člověk v řiti**” a “**kavárna**” už natolik vypláchla hlavy?”

“*Člověk v řiti*” je pravděpodobně označení pro neziskovou organizaci Člověk v tísní. Dle e-mailů, řada “pražskokavárenských intelektuálů” pracuje v neziskových organizacích. (Kapitola 2.2.3 Neziskové organizace)

Kromě pejorativních označování jsou tyto řetězové e-maily častým zdrojem spekulací o tom, že byl Václav Havel členem Svobodných zednářů z české lóže Bohemia. Jsou i uvedené “důkazy” o tom, proč tomu tak bylo.

“Václav Havel byl zasvěcen do **zednářské lóže** v roce 1968 při svém pobytu v USA.”

“V den své inaugurace předstoupil (Václav Havel, pozn. autorky práce) před veřejnost v **krátkých nohavicích svých kalhot**, což v nezasvěcené veřejnosti vzbudilo rozpaky, **zasvěcenci** v celém světě však věděli, že patří králi bosáků, služebníku Židů.”

“**Václav Havel** je dokonalý symbol **falešné a pokřivené morálky** naší společnosti... Na úpadku morálky a národního cítění se Václav Havel podepsal ještě více, než celý komunistický režim. Ten, kdo jej uznává a uctívá jako “**morální symbol**”, tímto zároveň přijímá tuto pokřivenou morálku.”

2.2.3 Neziskové organizace

“V Česku heslo dneška – bohužel – dosud zní: Nemáš dobře placenou jakoby práci? Založ **neziskovku** a o nic se už dál nestarej!”

V kolujících e-mailech, rovněž tak na webových portálech i facebookových skupinách, panuje přesvědčení, že lidé v neziskových organizacích vydělávají velké částky peněz, které jdou z velké části ze státních peněz. Případně může být nezisková organizace dotována z cizích zemí, soukromých firem či nejčastěji uvedeným maďarským finančníkem Georgem Sorosem. “okamžitě zruší bez náhrady všechny „**neziskové organizace**“ v naší zemi, stát získá okamžitě desítky miliard ...”

“V zemi, kde si občané zvolili vlastního prezidenta, dělají **neziskovky financované z cizích fondů** a stejně tak fiat-alternativa všechno proto, aby prezidenta očernily.”

“Jo a když něco **platí Soros**, tak dá prachy Open Society, ta je dá neziskovce (jen si rozklikávejte dárcce neziskovky, které chválí v TV), neziskovka je dá placenějším řvounům...”

“Nahrávku licenčně šíří na internetu **neziskovka sponzorovaná českými ministerstvy**, americkou ambasádou a také automobilkou Škoda” - post bellum

“...IQ Roma servis... **neziskovka** rovněž čerpá **dotace a granty z norských fondů (EEA grants)** např. Právo na rodinu – koordinovaná spolupráce za 1,856,322 Kč...”

V e-mailu s předmětem *Hnus nejvyššího řádu* je článek o písničkáři Jaroslavu Hutkovi a jeho nové písni Miloš a zubatá, s níž často vystupuje na demonstracích proti vládě.

“...že nahrávka je šířena ve spolupráci s neziskovou organizací Post Bellum, která během prezidentské volby **podporovala Jiřího Drahoše**. Píseň vznikla i díky mediální podpoře České televize a Českého rozhlasu, které spolupracují s **neziskovkou Post Bellum**.”

Podobných výroků se v textu objevuje ještě šest a odůvodněno je to popiskem u videa⁶⁹, kde má být napsáno, že *video poskytlo Post Bellum*. Po nalezení videa, jež sedí s datem v e-mailu, v popisku u videa tuto informaci nenajdeme. Místo toho je zde plná verze textu písně i s komentářem Jaroslava Hutky. Všechny zkoumané e-maily se shodují v tom, že cílem všech neziskových organizací je negativní ovlivňování České republiky.

---

⁶⁹Jaroslav Hutka: Miloš a zubatá (2018). *YouTube* [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Oi198iCshic>

“Zdaleka už nejde jenom o tzv. „soft“ působení a **ovlivňování politiky a justice v ČR** skrze neziskovky.”

3 Výzkum

V rámci první části bakalářské práce jsme vyložili, co jsou dezinformace a kde se v online prostředí objevují, kdo používá e-mailovou komunikaci a co jsou to řetězové e-maily, načež jsme si ve druhé části představili vybrané úryvky z reálných řetězových e-mailů. Nyní se v této části zaměříme přímo na odesílatele těchto e-mailů.

3.1 Metodika

Jak jsme se již v teoretické části výzkumu dozvěděli, jsou to primárně lidé nad 65 let, kteří si posílají politicky orientované řetězové e-maily. Právě proto je výzkum prováděn na seniorech, kteří tyto e-maily posílají. Výzkum byl proveden formou focus group, tedy v malé skupině lidí. V tezi této bakalářské práce je uvedeno, že focus groups budou celkem dvě, jedna v Praze a druhá bude probíhat v Hranicích na Moravě. Následně měly být výsledky obou focus groups porovnány, jestli se názory seniorů liší, či jestli korespondují s výsledky posledních několika voleb, jelikož na Moravě se volí většinou rozdílně oproti Praze.

Bohužel když se začátkem roku blížil čas setkání s respondenty z pražské skupiny, byla participace odvolána. Důvodem byla má odpověď na požadavek detailnější specifikace otázek. Po vysvětlení, že otázky se budou týkat především politické tematiky a jejich osobní komunikaci na e-mailu, byla účast všech respondentů z konkrétní focus group odvolána. Tato změna v postoji byla odůvodněna tvrzením, že už účastníci nadále nemají zájem a nechtějí odpovídat na otázky týkající se politiky.

Druhá focus group se však uskutečnila. Respondenti byli celkem 4. Všichni z respondentů aktivně přeposílají zprávy jiným, sobě navzájem i dalším blízkým kontaktům. Právě od respondenta číslo č. 4 (v přepisu rozhovoru v příloze označován jako R4) jsou všechny e-maily, které jsou v práci analyzovány. Všem respondentům je nad 80 let a nyní žijí v

Hranicích na Moravě. Polovina je původem ze Slovenska, ale po roce 1993, kdy se rozpadlo Československo, zůstali dotyční žít v České republice a mají české občanství. Výzkum probíhal u respondenta číslo č. 4 doma v přirozeném prostředí, vzhledem k přátelskému vztahu všech zúčastněných. Celý průběh byl nahráván na audio záznamník, následný přepis se nachází v přílohách této práce. Respondenti si přáli zůstat v anonymitě, a tak jsou označováni jako R1, R2, R3, R4. Vedoucím focus groups jsem byla já. (V prepisech rozhovoru jsem označena písmenem T).

3.2 Výzkumné otázky a scénář

Na základě stanovené hypotézy na začátku této práce, zjištění z analýzy textů ve druhé části této práce a obecných otázek ohledně používání e-mailu na začátku výzkumu jsem si stanovila scénář o 15 otázkách. Do scénáře jsem zahrнула předpoklad, že se budou účastníci zdráhat odpovědět, zvláště na osobnější otázky. Na začátku výzkumu mi každý slovy vyjádřil souhlas s použitím zvukové nahrávky pro účely zpracování do bakalářské práce.

Původním plánem bylo začít s obecnými otázkami ohledně používání e-mailu:

- Jak dlouho používáte e-mail?
- S kým po e-mailu komunikujete a jaké zprávy si posíláte?
- Přeposíláte e-maily, které vám někdo pošle, nebo pouze vytváříte vlastní obsah?
- Jaký typ e-mailu si přeposíláte?
  - vtipné obrázky
  - politické kauzy
  - zajímavosti
  - jiné
- Čtete všechny e-maily, které vám někdo pošle?
  - Předpokládá odpověď byla “ne”, tudíž na to logicky navazuje další otázka
- A čtete aspoň ty e-maily, které následně přeposíláte dále? Celé včetně příloh?

Nyní následují otázky řešící e-maily konkrétněji:

- Shodujete se s politickými názory v e-mailech, které přepošlete dále?
- Jaké zdroje jsou pro vás relevantním zdrojem informací?

- Považujete e-maily, které vám chodí od známých, za relevantní zdroj?
- Zjišťujete si někdy více informací o kauzách zmíněných v e-mailech? Kontrolujete jejich pravdivost?

Poslední sérií otázek bylo dovysvětlení narativů, jejichž rozbor je v kapitole 2.2 Narativ.

- Na závěr bych vás ještě chtěla poprosit o vysvětlení následujících pojmů a co pro vás znamenají?
  - Pražská kavárna
  - Neziskové organizace
  - Západ

3.3 Vlastní výzkum

Celá práce je postavena 3 základních tématech, na kterých staví i samotná hypotéza výzkumu. Tyto pilíře jsou dezinformace, senioři a řetězové e-maily. Na základě teoretické části, přečtení desítek e-mailů a následné analýzy textů jsem si stanovila tyto hypotézy:

1. Senioři nechtějí vést diskusi na politická témata.
2. Senioři přeposílají i e-maily, které si nepřečtou.
3. Senioři věří informacím z e-mailu a ty si dále neověřují.
4. Vnímání aktuální politické situace seniory je zkresleno informacemi, které se dozvěděli z e-mailové komunikace.

3.3.1 1. Hypotéza

První hypotézou je *“Senioři nechtějí vést diskusi na politická témata.”* K této hypotéze jsem došla na základě obtížného sestavování výzkumných vzorků. Nejdříve bylo v Praze velice obtížné sehnat seniory, kteří by zároveň posílali řetězové e-maily a zároveň se se mnou mohli a byli ochotni se sejít. Nakonec jsem našla ochotnou skupinu seniorů, která mi výzkum zrušila, jak jsem již uvedla výše. Focus groups v Hranicích na Moravě bylo podstatně jednodušší sestavit, vzhledem k mému příbuzenskému vztahu k respondentovi 4. Díky této rodinné příslušnosti byla ochota výpomoci při tvorbě výzkumu k bakalářské práci větší než u ostatních seniorů. Nebylo ovšem jasné, zda po neúspěchu mezi pražskými seniory bude úspěšné oslovení dalších seniorů z druhého výzkumného města. Naštěstí bylo velkou

výpomocí, že respondent číslo 4 již s výzkumem souhlasil, a tak se respondenti 1–3 zapojili také. Domnívám se, že pokud by zde nebyla příbuzenská spojitost, tak by se ani tato focus group neuskutečnila. Tímto jsem dospěla k názoru, že si senioři neradi povídají o politických tématech s cizími lidmi.

Na druhou stranu po konání samotné focus group jsem došla k názoru, že se má hypotéza nepotvrdila. Doba trvání focus group byla plánovaná na přibližně 20 až 30 minut a domnívala jsem se, že odpovědi budou strohé. Nakonec trval celý záznam výzkumu 51 minut a 23 sekund. Odpovědi nebyly vůbec strohé a byla naopak potřeba snaha přerušovat jejich monology a zaujaté vzájemné dialogy, aby se vše stihlo v rozumném čase. Vzhledem k jejich rozsáhlým debatám nebylo nutné ptát se na všechny otázky z plánovaného scénáře, jelikož na ně respondenti odpovídali plynule sami.

Domnívám se, že, aby byla hypotéza potvrzena, musela by být doplněna o slova *s cizími lidmi*, ve smyslu *Senioři nechtějí vést diskusi s cizími lidmi na politická témata*. Ovšem ve stávajícím znění je hypotéza nepotvrzená

3.3.2 2. Hypotéza

Vzhledem k počtu a obsahu e-mailů, které chodí seniorům, a v rámci výzkumu i mně samotné, jsem stanovila hypotézu *Senioři přeposílají i e-maily, které si nepřečtou*. Vycházela jsem z faktu, že nejen počet e-mailů, který seniorům chodí, je vysoký, ale i délka e-mailů je často opravdu enormní. Jak sami respondenti uvedli, v e-mailech chodí často i celé knihy, což dokazuje e-mail s předmětem “*Očekávaná kniha Občan Havel--- silné kafe*”, kde příloha e-mailu má 101 stran textu.

V průběhu výzkumu byla seniorům položena otázka, zda čtou veškeré e-maily, které jim do schránky přijdou. Na tuto otázku jsem dostala následující odpovědi:

R3: Já se přiznám, že ty dlouhé nečtu všechny, přeskáču je jenom fotograficky a když se mi to nezdá, tak je nečtu.

R2: Já to samé, že se seznámím s tím mailem v kostce a pak podle mého názoru. Buď je to nějaké falzum, nějaká ta propaganda, tak to neposílám. Proč bych to někomu posílal, ale to čemu věřím, o čem jsem přesvědčený, to pošlu svým kamarádům.

R4: Ano. Taktéž postupuju i já...

Priznávají tedy, že minimálně se s každým e-mailem seznámí a otevrou ho. Shodují se, že je ideální, když se e-mail dá přečíst do 3 minut, jakmile je to moc dlouhé, tak je nečtou. Zmíněné knihy komentovali, že když vypadá kniha zajímavě, právě jako ta o Havlovi, tak ji nečtou, tedy aspoň ne hned a pouze si ji uloží na později. Ovšem stejně ji přepošlou ostatním lidem. Důležité je i zmínit, že si neposílají všechny e-maily, které dostanou. Všichni se shodují na tom, že vše je nejdříve posoudit tzv. *selským rozumem*, či pomocí zkušeností, které za svůj život nasbírali. To je dle jejich názoru dělí od mladší generace, mé generace, která již tuto schopnost posuzování nemá a pouze slepě poslouchá. Tato hypotéza byla potvrzena.

3.3.3 3. Hypotéza

V teoretické části je uvedeno, že senioři jsou náchylnější k víře v informace v e-mailu, jen proto, že jsou odeslány blízkou osobou. Z tohoto motivu vyplývala i třetí hypotéza *Senioři věří informacím z e-mailu a ty si dále neověřují*. To znamená, že nemají potřebu si dodatečně vyhledávat informace z jiných zdrojů a ověřovat si tak pravdivost e-mailů.

Výsledkem otázky, jež zkoumala tuto hypotézu, bylo poučení právě již zmíněné ve druhé hypotéze, že ne vždy vše ověřují, ale věří si natolik, že i ve svých 83 letech⁷⁰ dokáží posoudit co je pravda a co ne. Respondent 1 to demonstruje v následujících větách:

“Nevím no, i když věřím, tak spíš ne. Vám tlučou do hlavičky, to je o tom zdravém rozumu, že Rusko se nyní mnohem více přibližuje natu (NATO). To si přečtete všude. Normální člověk ví, že NATO se přibližuje Rusku, protože Rusko je pořád za svými hranicemi, ono má právo mít své vojska na svých hranicích a Evropa, ta západní Evropská Unie, to hodnotí tak, že Rusko ohrožuje Evropu teď mnohem více, protože se přibližuje k NATO. Vy o tom nevíte, a to je to nebezpečné. Že my, když ty maily dostáváme, ale vám tím vymývají mozky, tak já se nad tím zasměju, nebudu tam psát, že s tím nesouhlasím, jediné, co udělám je to, že to nepře pošlu dál svým vnukům a děčkám, abych jim nevymýval mozky. Jako ty média, který vám, kteří se o historii ani neučili. My jsme se neučili, že Amerika má nejhlubší kaňon tam a tam a hentoto toto. My jsme se učili, kde v Československu je nejvyšší hora a kde jaké řeky, ale na Ameriku jsme kašlali, teď vy víte všechno o Americe, ale o vaší zemi nevíte nic, když

---

⁷⁰ Průměrný věk všech respondentů

se to tak vezme. Proto jste tak lehce manipulovatelní. Když vám někdo poví, že Rusko ohrožuje západní demokracii, protože se pořád přibližuje k NATO. že to tam je furt.“

Když jsem se jich zeptala konkrétně, zda si vyhledávají dodatečné informace z e-mailů, všichni respondenti se jednomyslně shodli na tom, že ano. Následovala otázka, z jakých zdrojů informace čerpají a kupodivu nikdo z přítomných nezmínil žádné dezinformační portály. Naopak zmiňovali iDnes a nejvíce se shodli na Seznam zprávách, ovšem je nutno říci, že i na ně se člověk musí dívat kriticky, protože stejně jako Česká televize i Český radiožurnál zatajují občanů České republiky důležité informace, jak vyplývá z rozhovoru.

“...cokoli Zeman, Babiš nebo jejich vláda udělá, na ČT1 a ČT24 tak to bude jako špatné.”

“Především veřejnoprávní televize jednička nebo 24, tak ta nám dělá v tom paseku”

“Ale mám ještě dostatečný zdravý rozum, že si to můžu posoudit sám. Tak mám trochu přehled, že vím, že ČT to trochu zkresluje, ale vy nad tím tak přemýšlet už neumíte...”

Senioři nevěří veřejnoprávním médiím. Zdají se jim zmanipulovaná, ale shodují se, že je dobré je sledovat, ale nespoléhat se na ně. Domnívají se, že jsou zaujatá proti prezidentu Zemanovi a premiérovi Babišovi. Při konkrétní otázce: *A když nám teda ta ČT něco zatajuje, tak máte nějaký konkrétní příklad? Vybavíte si něco?*”, byl zvýšen hlas a razantně mi bylo vysvětleno, že nejde pouze o Českou televizi, ale o média obecně. To se ale neslučuje s tím, že jak v předchozí části rozhovoru, či v té následující, zmiňovali všichni pouze ČT v souvislosti s dezinformacemi (vizte úryvky výše).

To, že si senioři e-maily nekomparují s relevantními zdroji, dokazuje i kapitola 2.1 Lži, polopravdy a dezinformace, kde jsou vybrané e-maily ověřovány a vysvětlovány. Pokud tedy respondenti tvrdí, že přeposílají pouze e-maily, kterým skutečně věří, jsou tedy podle nich pravdivé. Tato hypotéza je potvrzena.

3.3.4 4. Hypotéza

1. S předchozí hypotézou úzce souvisí i poslední hypotéza *“Vnímání aktuální politické situace seniory je zkresleno informacemi, které se dozvěděli z e-mailové komunikace.”*, kdy vzhledem k faktu, že si posílají pouze věci, kterým sami věří, a ty

informace často nejsou pravdivé, jsem se chtěla zaměřit primárně na potvrzení narativů uvedených v analýze textů – pražská kavárna, západ a neziskové organizace. Respondenti měli za úkol popsat, vysvětlit, co tyto pojmy znamenají a co znamenají konkrétně pro ně. Prvním poznatkem z této části výzkumu je, že až u těchto otázek začali být respondenti více emotivní – zvýšený hlas, nervózní pohyby a větší dikce u konkrétních příkladů. Zároveň začali respondenti v této části mluvit hodně přes sebe, místo toho, aby se doplňovali. Nebáli se ostřejších názorů a mírně útočných otázek přímo na mě.

Pojem *pražská kavárna* definovali jako skupinu lidí, kteří se objevili po revoluci, myslí si o sobě, že jsou *nadlidi*. 3 z 4 respondentů použili přímo označení *havlolidi* či *havloidi*. R1 dokonce přirovnal pražskou kavárnu k bolševikům.

“V Rusku malá skupina lidí, kteří silou a různými sankcemi prosadili nakonec velice tragickou pravdu a vznik sovětského svazu a pražská kavárna, to jsou ti havloidi nebo ti bolševici pražský, no prostě revolucionáři po revoluci.”

Klasickými představiteli jsou podle respondentů například Michael Kocáb, Daniel Herman nebo Karel Schwarzenberg, ale i další zástupci z řad intelektuálů. Jsou to vysokoškoláci, často přímo profesori na vysokých školách, kde pomocí svých přednášek “*rekrutují*” další lidi. Nepůsobí pouze v Praze, ale jejich vliv dosahuje až za slovenské hranice, kde údajně ovlivnili prezidentské volby.

“... teď působila Pražská kavárna i na Slovensku ve volbách, kdo myslíte, že zmanipuloval slovenské volby...Vy věříte tomu, že ty volby byly demokratické a tak dále? Když tu právníčku tam někdo za těžké prachy dotáhl.”

Na základě zkoumaného vzorku e-mailů i rozhovoru se domnívám, že je pražská kavárna vnímána jako sekta, kde existuje struktura, má své cíle, manipuluje s lidmi, a dokonce rekrutuje nové sektáře. U otázky na neziskové organizace už začali být účastníci více emotivní.

“No ty mně pijou krev, to je jedna z nejhorších...”

Uznali ovšem, že existují dva typy neziskových organizací. V rámci výzkumu je lze označit za “dobré” a “špatné”. Ty “dobré” jsou charity či například *Sestřičky*, které pomáhají ve jménu boha a ne peněz. “Špatné” neziskové informace jsou všechny ostatní, které dotuje stát, jsou politicky angažované a obecně se neziskovým organizacím přikládá až moc velká váha.

“Přesně ty neziskovky s politickým podtextem by měl stát skutečně zlikvidovat a zlikvidovat tím, že je nebude dotovat, že jo.”

“Dotovat neziskovku, která už 8 let brzdí dostavbu dálnice u Přerova, protože tam jsou 3 sysli?... Přerov? To je neprůjezdné město, zasmogované a je to nezajímavé, protože sysli jsou důležití. Já nejsem pro to ničit přírodu, ale odsud' pocud'... A toto jsou ty zločinné neziskovky.”

“To neorganizuje nikdo jen tak⁷¹, to organizují ty neziskovky, rozdají, zaplatí 10 nebo 100 demonstrantů, ČT to vezme ze všech úhlů tak, aby jich tam bylo 100 tis. a dává se to na média. To nedělají ti demonstranti, ti ani nevědí, proč tam jsou. Ti tam jenom hulákají a mávají červenými kartami a ČT to chce použít proti Zemanovi. Toto dělají neziskovky, nebo maximálně ještě topka.”

Přetrvává i názor, že v neziskové organizace čerpají vysoké částky ze státního rozpočtu a zároveň od George Sorose či Norských fondů, jak se rovněž dočetli v řetězových e-mailech. Za tyto peníze nepomáhají, ale pořádají bujaré večírky, a naopak škodí České republice a snaží se ji rozložit zevnitř.

“... je minimální, ale oni ještě škodí tomu státu. Vždyť oni ty neziskovky dotují, protože vědí, že tomu státu škodí.”

“To by mělo úplně zmizet, protože oni dostávají peníze i ze zahraniční. Z těch států, které to u nás chtějí destabilizovat.”

---

⁷¹ Kampaně červené karty

Posledním zkoumaným pojmem v této části výzkumu je narativ *Západu*. Stejně jako u obou předchozích narativů, i tento naprosto koresponduje s analýzou textů. Západ je vnímán jako nepřítel, který se snaží etablovat *západní demokracii* na celý svět.

“No s tou jejich demokracií, co udělali s Libyí? Co udělali s Irákem?”

“A nebere do úvahy, jak východ, tak Rusko, tak Čínu a jiné velmoci. Západ nechce jiné země a vnucuje jim svůj způsob demokracie. Viz všechny...třeba to Arabský jako v Africe”

Vnímají rozdíl mezi demokracií a západní demokracií, což obhajují tím, že západní země nejsou opravdu demokratické, když se ostatním státům snaží předat jiný politický režim. Velmi rychle se debata obrátila na Spojené státy americké, které jsou vnímány jako západní nepřítel číslo jedna.

“Co vzniklo v Americe, to je všechno špatně! Z Ameriky máme dobré jen kukuřici a brambory!”

“Z každé války, kdo nejvíce zbohatl na světě? Spojené státy americké jsou nejbohatší. protože se neděla žádná válka přímo na jejich území.”

U všech příkladů narativu se prokázala shoda s analýzou textů. Hypotéza číslo 4 se potvrdila a na základě těchto ukázek lze říci, že vnímání aktuální politické situace seniorů opravdu je zkresleno informacemi, které se dozvěděli z e-mailové komunikace.

Závěr

Cílem práce bylo upozornit na nebezpečí, které řetězové e-maily představují, s ohledem na dezinformační prvky v nich obsažené, a zároveň zjistit, jak moc ovlivňují tyto zprávy příjemce z generace dnešních seniorů. Na začátku výzkumu byly definovány čtyři hypotézy – *senioři nechtějí vést diskusi na politická témata, senioři přepošílají i e-maily, které si nepřečtou, senioři věří informacím z e-mailu a ty si dále neověřují a jejich vnímání aktuální politické situace je zkruseno informacemi, které se dozvěděli z e-mailové komunikace.*

První hypotéza byla stanovena na základě odmítnutí první focus group a následně po konání samotného výzkumu byla vyvrácena. Senioři byli oproti očekávání velice komunikativní a byl na nich vidět zájem o téma. Rovněž i to, že o tématu mohou vést rozhovor s někým mladším a poučovat. Druhá hypotéza byla potvrzena, ale může vyvolat pochybnosti, vzhledem pouze se seznámením seniorů, aby věděli, co je tématem, než je smažou či přepošlou dál, ale to často není dostatečné. Během výzkumu textů se vyskytly e-maily, u kterých nebylo na první pohled vidět, jestli jsou pravdivé, či dezinformační, jelikož často byly mylné pouze drobné informace, ale základ byl založen na reálné kauze, v čemž je největší nebezpečí těchto e-mailů. Hypotéza byla potvrzena. U dalších dvou potvrzených hypotéz bylo potvrzení pravdivosti jednodušší. Senioři sdělovali detailní informace, o kterých jsou přesvědčeni a které s přesností korespondují s e-maily, které podléhaly výzkumu, ale i s dalšími, které pro účely výzkumu nebyly využity.

Summary

The goal of this thesis was to draw attention to the dangers chain emails pose due to their disinformative nature. Furthermore, the objective was to find out how much these messages influence the recipients from the senior generation. At the beginning of the research, four hypotheses were formed—*seniors do not want to discuss political matters, seniors forward even emails that they do not read, seniors trust information from emails and do not further verify their truthfulness and their perception of the current political situation is distorted by information obtained from email communication.*

The first hypothesis was formed on the basis of the first focus group's rejection—later it was refuted after the conduction of the research. Contrary to expectations, the seniors were very communicative and they showed their interest for the topic. What was also visible was that they were passionate about having a discussion with someone younger and giving lectures. The second hypothesis was validated; however, not in all of the cases. The seniors claim they first get to know the email, so as to know the topic, before deleting or forwarding it. However, that is not always necessarily enough. While analysing the texts, for some emails it was not obvious at first sight whether or not they were disinformative. This was mainly due to the fact that mostly only small pieces of information were incorrect, yet the fundament was based upon a real cause. This is ultimately the largest danger of these emails—therefore, the hypothesis was validated. The other two hypotheses were validated in a more easy manner. The seniors provided detailed information in which they believe and which exactly correspond to the analysed emails but also those not used for the sake of the research.

Zdroje

Tištěné zdroje

BRIANT, Emma. Propaganda and counter-terrorism: strategies for global change. 2015 ISBN 9780719091056.

ČINČERA, Jan. Informační etika. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2002. 81 s. ISBN 80-210-2981-1. Kapitola Informační exploze, šíření redundantních informací

GREGOR, Miloš; VEJVODOVÁ, Petra. Fake News – Nejlepší kniha o dezinformacích a manipulacích!!!. první. vyd. Brno: CPress, 2018. 144 s. ISBN 978-80-264-1805-4.

HÁJEK, Martin. *Čtenář a stroj: vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-161-9.

HEJLOVÁ, Denisa. Public relations. Praha: Grada Publishing, 2015. Expert (Grada). ISBN 9788024750224.

HENRY, Laura. Encrypted Email the History and Technology of Message Privacy. Scotts Valley, California: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2017. ISBN 9781974580347.

HUITEMA, Christian. *A Bůh stvořil Internet-.* Praha: Mladá fronta, 1996. ISBN 80-204-0576-3.

CHATMAN, Seymour Benjamin. *Příběh a diskurs: narativní struktura v literatuře a filmu*. Brno: Host, 2008. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-260-2.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. Masová média. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 9788026207436.

JOWETT, Garth a Victoria O'DONNELL. Propaganda & persuasion. Sixth edition. Los Angeles: Sage, 2015. ISBN 978-1-4522-5753-2.

KOUKOLÍK, František. *Mocenská posedlost*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1825-8.

KOZLOVÁ, Dana. Kvalitativní analýza fenoménu internetových řetězových dopisů. Praha, 2011. 43 s. Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jaroslav Švelch.

MCLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. 3. Praha: Odeon, 1991. Eseje (Odeon). ISBN 80-207-0296-2.

MĚSÍCOVÁ, Gabriela. Prvky propagandy na internetovém portálu Aeronet. Praha, 2017. 51 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tereza Klabíková Rábová, Ph.D.

PETROVÁ, Barbora, CHYTILEK, Roman, Otto EIBL a Anna MATUŠKOVÁ. Teorie a metody politického marketingu. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN 9788073252816.

Internetové zdroje

168 hodin: Noční vlk z Děčína – Samoživitelky sobě – Vrtěti novičokem – Malostranské korekce – KTweetuje – Zkouška materiálu. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/218452801100513/video/619578>

BASTLOVÁ, Marie a Prokop HAVEL. Jednotné přijímačky být nemusí, ani povinná matematika, říká ministr školství Robert Plaga. *Radiožurnál* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2018 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/jednotne-prijimacky-byt-nemusi-ani-povinna-matematika-rika-ministr-skolstvi-7605202>

ent/abstract/7/6/770

Facebook bojuje s dezinformacemi. Manipulativním příspěvkům sníží dosah, některé odstraní. *IROZHLAS.cz* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-015]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/veda-technologie/technologie/facebook-dezinformace-mark-zuckerberg-opatreni-socialni-site_1904122055_nkr

HAVEL, Radek. Věkové složení obyvatelstva - 2017. *ČSÚ* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2017#>

HORÁK, Vladimír. Co je SPAM a jak se mu bránit. *Ústav výpočetní techniky UK* [online]. ..: Univerzita Karlova, 2006 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://uvt1.cuni.cz/email/spam/uvod.html>

Internetová jazyková příručka – většina. *Internetová jazyková příručka* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=v%C4%9Bt%C5%A1ina>

Internetová populace ČR dosáhla v březnu nového maxima: 7,77 milionu reálných uživatelů. *SPIR* [online]. Praha: SPIR z. s. p. o., 2018 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <http://www.netmonitor.cz/internetova-populace-cr-dosahla-v-breznu-noveho-maxima-7-77-milionu-realnych-uzivatelu>

Ivo Valenta, 7. 5. 2019 - Obchodní rejstřík. *Peníze.cz* [online]. Praha: Partners media, 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://rejstrik.penize.cz/ivo-valenta>

Jaroslav Hutka: Miloš a zubatá (2018). *YouTube* [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Oi198iCshic>

Jsou to bludy, agenti nemohou ovlivňovat dějepis, vysvětloval poslancům Plaga. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/496597-jsou-to-bludy-agenti-nemohou-ovlivnovat-dejepis-vysvetloval-poslancum-plaga.html>

Jsou to bludy, agenti nemohou ovlivňovat dějepis, vysvětloval poslancům Plaga. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/496597-jsou-to-bludy-agenti-nemohou-ovlivnovat-dejepis-vysvetloval-poslancum-plaga.html>

KARBAN, Pavel. Zeman: Zneužili státní svátek k volební kampani. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS, 2016 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/419434-zeman-zneuuzili-statni-svatek-k-volebni-kampani.html>

KASÁČOVÁ, Jana a Andrea DAIČOVÁ. E-mailové spamy nejvíce šíří senioři. Blog Seznam.cz [online]. Praha: Seznam.cz, 2018 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://blog.seznam.cz/2018/02/e-mailove-spamy-nejvice-siri-seniori/>

Kdo je kdo: Erika Magdaléna Peprná. *BezPolitickéKorektnosti.cz* [online]. Ostrava: Centrální informační agentura, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?page_id=32721

KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI, Martin KOŽÍŠEL a Jana KASÁČOVÁ. Starci na netu: Výzkumná zpráva. Starci na netu [online]. Praha: Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 2017. 1. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/102-starci-na-netu-2017-2018/file>

KOUTNÍK, Ondřej. Zeman je vítěz roku, zvalcoval politickou scénu. Elity jsou v krizi a lidé v bublinách. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/noviny/elity-jsou-v-krizi-a-lide-v-bublinach-zeman-je-vitez-roku-zvalcoval-politickou-scenu.A181230_185706_ln_noviny_form

LUŠTINEC, Ondřej. Financování festivalu? Důležitá je podpora státu, hvězdy neplatíme, zní z Varů. *IROZHLAS.cz* [online]. Praha: Česká rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura/film/financovani-festivalu-dulezita-je-podpora-statu-hvezdy-neplatime-zni-z-varu_1706301631_jra

MP. Skupina názorových elit si vytvořila Drahoše, miní režisér Kvapil. *ParlamentníListy.cz* [online]. Praha: OUR MEDIA, 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Skupina-nazorovych-elit-si-vytvorila-Drahose-mini-reziser-Kvapil-558059>

Nakup, nebo uvidíš! Šmejdi aneb lidský hyenismus v praxi. Česká televize [online]. Praha: Česká televize, 2013 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1105599-nakupnebo-uvidis-smejdi-aneb-lidsky-hyenismus-v-prax>

NIMMO, Ben. Identifying disinformation: an ABC. *The Institute for European Studies* [online]. Brussels: The Institute for European Studies, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ies.be/files/PB%202016:01%20Ben%20Nimmo.pdf>

PEPRNÁ, Eliška Magdaléna. Ruský profesor: Cukrovka a rakovina jsou vymyšlené nemoci. Všechno je ve stravě. Peroxid vodíku – všelék? Věřit pohádkám, nebo zůstat v pasti. *BezPolitickéKorektnosti.cz* [online]. Ostrava: Centrální informační agentura, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.bezpolitickekorektnosti.cz/?p=61541>

PEPRNÁ, Erika Magdaléna. Ruský profesor: Cukrovka a rakovina jsou vymyšlené nemoci. Všechno je ve stravě. Peroxid vodíku – všelék? Věřit pohádkám, nebo zůstat v pasti. *PROTIPROUD* [online]. Praha: Protiproud, 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.protiproud.cz/zdravi/2041-rusky-profesor-cukrovka-a-rakovina-jsou-vymyslene-nemoci-vsechno-je-ve-strave-peroxid-vodik-u-vselek-verit-pohadkam-nebo-zustat-v-pasti.htm>

PLAGA, Robert. UVÁDÍME NA PRAVOU MÍRU. *MŠMT ČR* [online]. Praha: MŠMT, 2019 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uvadime-na-pravou-miru?highlightWords=BIS>

Přehled dezinformačních a manipulativních webů. *Think-tank Evropské hodnoty* [online]. Praha: Evropské hodnoty, 2016 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.evropskehodnoty.cz/fungovani-ceskych-dezinformacnich-webu/webu_list/

SEITER, Courtney. The Psychology of Social Media: Why We Like, Comment, and Share Online. *Buffer*[online]. .: Buffer, 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://buffer.com/resources/psychology-of-social-media>

Silcom, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: http://www.silcom.com/~barnowl/chain-letter/evolution.html#p3how_chain_letters_work

SILVERMAN, Craig a Lawrence ALEXANDER. How Teens In The Balkans Are Duping Trump Supporters With Fake News. *BuzzFeed News* [online]. New York City: BuzzFeed, 2016 [cit. 2019-04-015]. Dostupné z: <https://www.buzzfeednews.com/article/craigsilverman/how-macedonia-became-a-global-hub-for-pro-trump-misinfo>

SVOBODOVÁ, Ivana. Jak se zrodil terorista. *RESPEKT* [online]. Praha: Economia, a.s, 2018 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2019/4/jak-se-zrodil-senior-terorista>

ŠÍDLO, Jindřich. Barvy moci Jindřicha Šídla: Poslední text o pražské kavárně. *Hospodářské noviny (IHNEDE.CZ)* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64829520-barvy-moci-jindricha-sidla-posledni-text-o-prazske-kavarne>

ŠMÍD, Milan. Havlismus a havloidi v českých médiích. *Manipulátoři.cz: Na faktech záleží* [online]. Praha: Manipulátoři.cz, 2015 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/havlismus-a-havloidi-v-ceskych-mediich/>

Tabulka generací – Boj o generace. *Forbes special: Baby boomers, Husákovy děti, millenials. Víte jak na ně?* [online]. Praha: MediaRey, SE, 2017 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <http://generace.forbes.cz/tabulka/>

TUDJMAN, Miroslav a Nives MIKELIC. Information Science: Science about Information, Misinformation and Disinformation. University of Zagreb, [online]. 2003 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://proceedings.informingscience.org/IS2003Proceedings/docs/204Tudjm.pdf>, 28. 12. 2016)

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

VANARSDALE, Daniel W. Chain Letter Evolution. *How to chain letters work* [online]. . [online]: 2005, Dostupné z [www:<http://nms.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/6/770](http://nms.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/6/770)"<http://nms.sagepub.com/cgi/cont>

Volně přeloženo z VANARSDALE, Daniel W. Chain Letter Evolution. *Chain Letter Evolution* [online]. .: Silcom, 2016 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.silcom.com/~barnowl/chain-letter/evolution.html>

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017. *BIS* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba, 2018 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/>

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017. *BIS* [online]. Praha: Bezpečnostní informační služba, 2018 [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/>

Výsledky 2. kola prezidentských voleb 2018 pro obec Obrtnice. *Info.cz* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.info.cz/prezidentske-volby-2018/vysledky-voleb-2-kolo/obec-obrtnice/?kraj=6&okres=CZ0425&obec=567337>

Výzkum čtenosti tisku: Media Projekt. *Unie vydavatelů ČR* [online]. Praha: Unie vydavatelů ČR, 2013 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/unie_vydavatelu/medialni_data/vyzkum_ctenosti

WERT, Kelly. The Real Impact of Fake News. *Medium* [online]. .: A Medium Corporation, 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://medium.com/nonviolenceny/the-real-impact-of-fake-news-9b52d99407d7>

World Federation of Direct Selling Associations, 2014. *wfdsa.org* [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2016-03-06.

Zeman chce povinnou volební účast, jinak by lidem hrozila pokuta. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, 2016 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1907600-zeman-chce-povinnou-volebni-ucast-jinak-lidem-hrozila-pokuta>

ZPRÁVA O EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2017. *Ministerstvo vnitra České republiky*[online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2017.aspx>

Žebříček českých neověřených článků: dezinformační texty mají nad pravdivými navrch. *Český rozhlas*[online]. Praha: Český rozhlas, 2019 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://interaktivni.rozhlas.cz/dezinformace/>

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Iva Šalplachtová

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2016/2017

E-mail diplomantky/diplomanta:

91510923@fsv.cuni.cz

Studijní obor/forma studia:

Marketingová komunikace a PR/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Řetězové e-maily jako forma politické propagandy

Předpokládaný název práce v angličtině:

Chain e-mails as a form of politician propaganda

Předpokládaný termín dokončení

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2018/2019

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Bakalářská práce má za cíl zkoumat komunikaci vedenou prostřednictvím řetězových e-mailů, které se v českém internetovém prostoru objevily před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017 a před prezidentskými volbami v roce 2018. Tyto e-maily jsou často zdrojem nepravdivých informací o českém politickém prostředí, přesto zatím neexistují data potvrzující, že tyto e-maily měly přímý dopad na výsledky voleb. Pomocí analýzy e-mailové komunikace a kvalitativního výzkumu prováděného na odesílatelích a příjemcích je cílem zjistit, jakou váhu přikládala zkoumaná skupina informacím i e-mailu a zda díky těmto informacím změnili nebo se utvrdili v tom, koho budou volit.

Předpokládaná struktura práce

charakteristikou jejich obsahu):

1. **Úvod**
  - a. Vymezení tématu
2. **Propaganda**
  - a. Strategie
  - b. Komunikační kanály
    - i. E-maily
    - ii. Přímé oslovování
    - iii. Ostatní způsoby
  - c. Výsledky voleb
3. **Řetězové e-maily**
  - a. Pragmalingvistická analýza
  - b. Grafika
  - c. Syntéza
4. **Focus groups**
5. **Závěr**
6. **Přílohy**
7. **Seznam literatury, zdroje**

Vymezení zpracovávaného materiálu

Analýza e-mailů kolujících mezi českými důchodci. E-maily budou z období října 2017 do října 2018, pokryjí tak období tří různých volebních období – volby parlamentní, prezidentské volby a komunální volby. E-maily budou získány od respondentů z řad důchodců, se kterými bude poté probíhat i focus group. Focus groups budou celkem dvě, jedna v Praze a druhá v menším městě, Hranicích na Moravě. Respondenti budou vždy z jednoho důchodcovského klubu v jejich městě a skupina bude přibližně o 6 lidech.

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Od respondentů z řad důchodců, kteří budou zároveň respondenti ve focus group, budou sesbírané e-maily, které dostávali a přeposílali v období jednoho roku, v jehož průběhu se uskuteční 3 různé typy voleb. E-maily budou analyzovány z pohledu grafiky, morfologie a dalších aspektů textové komunikace.

Základní literatura

titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

Jenkins H.: If It Doesn't Spread, It's Dead, dostupné online: http://www.henryjenkins.org/2009/02/if_it_doesnt_spread_its_dead_p.html

Henry Jenkins se autorem blogu, jenž se zabývá různými pojetími virálních zpráv. Přemýšlí, nakolik lidé šíří tyto zprávy opravdu “bezmyšlenkovitě” a nebo jestli opravdu “ovládají mysl” svých šířitelů.

Kibby M.D., : Email forwardables: folklore in the age of the internet, dostupné online: <http://nms.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/6/770>

Řetězové e-maily jsou rezesílány od našich přátel, mají pro nás vyšší “pravdivostní hodnotu”, díky tomu se poplašné zprávy, legendy a fake new šíří mnohem rychleji, efektivněji a hlavně jednodušeji.

JOWETT, Garth a Victoria O'DONNELL. Propaganda & persuasion. Sixth edition. Los Angeles: Sage, 2015. ISBN 978-1-4522-5753-2.

Kniha mapuje historii propagandy a nabízí pohled na metody, kterými ji lze rozebrat a definovat. Autoři rovněž demonstrují použití propagandy na konkrétních příkladech a ucelují tak pohled na problematiku.

CHEJNOVÁ, Pavla. Didaktické transformace pragmalingvistických témat. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-497-6.

Autorka se věnuje lingvistice z různých pohledů, pro toto téma by byly zajímavé kapitoly věnující se pragmalingvistice a pragmatické analýze textu a kapitola věnovaná manipulaci v komunikaci

KOZLOVÁ, Dana.

Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Švelch, Jaroslav.

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje fenoménu řetězových e-mailů. Rozebírá a popisuje, jak má řetězový mail vypadat, aby byl šířen a stal se úspěšným

Diplomové práce k tématu

k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

Datum / Podpis studenta/ky

Jméno Příjmení

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ,

Seznam příloh

Příloha 1

Já: Jak dlouho používáte e-mail, kolik let?

R1: Kdy to založili, ani nevím. Facebook je něco jiného?

Já: Ano, Facebook je něco jiného.

R1: Tak já nevím, asi když jsem si koupil počítač, takže tak 10 let.

R2: 2008

R3: 7 let

R4: asi 8 let, nebo tak nějak

Já: S kým na tom e-mailu komunikujete? S rodinou nebo s kamarády nebo ....

R2: Tak já s kamarády, s rodinou, s příbuznými a potom i s ne kamarády, když mám něco odeslat nebo vysvětlit. Jo a to by asi tak bylo všechno

R3: Já především s kamarády ve většině, něco málo s rodinou

R4: Já su na tom stejně

R1: My máme všichni okruh kamarádů, okruh pracovní, okruh rodina. A právě to přeposílání e-mailů je na úvaze, kdy to komu chceme poslat. Jsou to přání, které hned přeposílám ženě, aby je poslala. Ty profesní ty se hned zpracují. A víc okruhů ani nemůže být, protože nějakým cizím...ted' jsou tu takové ty nebezpečné maily, které má člověk strach otevřít, když neznám adresáta, tak to házím do koše.

Já: Dobře. Jaké zprávy si posíláte?

R1: Ale tak jsme kamarádi, takže různé takové ty vtipy, které kolují po internetu a když je někdo dostane a myslí si, že je to sranda, no tak to pošle kámošovi, ten to pošle dalšímu. Potom jsme skupina, kde žijeme spolu, jezdíme na různé akce a když někdo něco nafotí, kolega je fotograf velmi dobrý, tak to zpracuje a pošle.

R2: Většinou spřízněné politicky.

R1: Ano, je to tak. Většina mailů, které si přeposíláme, jsou ty se kterými souhlasíme.

Já: Dobře.

R2: Ano, čerpáme z životní zkušenosti, profesního prostředí

R4: To je totéž jako přeposílání zpráv z našich zkušeností, dřívějších a přání k narození... prostě přání příbuzným k příležitosti nějakého výročí.

Já: Takže když jste zmínili, že si posíláte i ty politické e-maily...

R2: Určitě. Vtipy, satiru

Já: ...mhmhmm a....

R1: A nejen to, přeposíláme si i ty věci, které se v této době snaží být ututlané, které v té době byly dobré a dneska jsou zkreslované hlavně pro tu mladou generaci. Nechci říkat *gumování mozků*, ale to co tehdy bylo skutečné, tak dnes je řečeno úplně jinak

R2: Nám se někdy zdá, že se ta historie předělává k obrazu vládnoucím elitám.

R4: To musím souhlasit s těma ostatníma, že oficiální zprávy se často velmi přičí s tímto, co my přečteme na internetu.

R1: Když to porovnáme, tak třeba ČT1 strašně milujeme, tak neinformuje o různých záležitostech, které jsou běžně ve světě prezentovány. Maďarská, slovenská televize, polská... Ale tak ten náš okruh spřízněnců je široký, ne že bychom byli nějaká strana, ale když se to naživo nahraje s překladem dole, například v polsku v určité situaci, o které se v česku ani neví, protože to není v souladu s politikou...

R2: Především veřejnoprávní televize jednička nebo 24, tak ta nám dělá v tom paseku

R1: A právě i některé maily jsou výstižné v tom, jak je mladá generace u vymytá, že mají třeba ty sluchátka, jdou přes přechod a srazí je auto. To už je až takový černý humor. A pak nás tu starší generaci nazývají dementi nebo zbytečný. No a to všechno je na internetu. Tak já to posílám svým dětem, aby si to přečetli. Dává to určitý obraz co si genderové (řečeno genderové) organizace snaží do té hlavičky vtlučit. Třeba vy věříte tomu, že můžete mít 10 pohlaví, my tomu nikdy věřit nebudeme, ale na internetu je toho nejvíc. A to je špatně.

R4: Fakt je ten, že tam můžou být i zprávy nereálné, vymyšlené. Ale většinou se domnívám, že jsme schopni to rozlišit co je ještě...

R1: To je pravda, protože jsme ještě schopni používat selský rozum. Můžeme číst o Putinovi, že je zlatý nebo je to masový vrah, to si můžeme přečíst všude. Ale mám ještě dostatečný zdravý rozum, že si to můžu posoudit sám. Tak mám trochu přehled, že vím, že ČT to trochu zkresluje, ale vy nad tím tak přemýšlet už neumíte. Mladá generace už je tak zmanipulovaná, že vás to zaprvé ani nezajímá, bych tak řekl, politika vůbec, protože zvolit piráty, to může jenom člověk, který nemá zodpovědnost a který... no co si od toho slibovali nevím. Proč je volili, protože mají dlouhé vlasy...

R3: Naušnice, piercingy

R1: a tak dále. My jsme ta starší generace a máme to štěstí, že jsme schopni používat vlastní úsudek. A to, že jsme byli vychováni za socialismu, to s tím vůbec nesouvisí. To že Sovětská armáda osvobodila republiku a ne americká, my o tom víme a můžeme to historicky doložit, ale hold naše média z toho udělali úplně něco jiného.

Já: A můžete...

R1: Já vám ještě něco řeknu. V Maďarsku je prosazovaná občanská výchova na školách, Polsku to samé no a v Česku se tyto hodnoty ztrácí a to právě podporují ty etilní lidé, kteří asi chtějí, aby tady bylo stádo ovcí .

R3: Tak další otázka.

Já: A když nám teda ta ČT něco zatajuje, tak máte nějaký konkrétní příklad? Vybavíte si něco?

R1: To není jen ČT, média obecně.

Já: Oukej, média obecně. Něco třeba co jste se dozvěděli z těch e-mailů a nedozvěděli jste se to ze zpráv.

R4. Nerozuměl jsem otázce.

R1: No něco co nám média zatajila.

Já: Nonono, přesně tak,

R4: Aha.

R1: Ale tak toho je strašně moc.

R4: No toho je hodně.

R3: O prezidentovi je spousta věcí, jako o Zemanovi, jako který jsou...

R2: Uvítání v Číně

R1: To byla světová událost

R2: Světová událost a u nás to nebylo ani minutu jo

R1: Ale to nejen Zeman, ale i Babiš, protože nejsou z jejich řad

R3: A když už tak jenom negativní věci jako, žádný pozitivum, že ta cesta byla drahá

R4: Takže není to objektivní zpráva

R1: Je tam třeba, co Zeman a Babiš vyjednali pro republiku a že tam bylo 180 podnikatelů, kteří mohou být partnery a pro ČR je to obrovská zpráva. No ale oni je nepodporují to znamená, Zeman není jejich člověk. Takže cokoli Zeman, Babiš nebo jejich vláda udělá, na ČT1 a ČT24 tak to bude jako špatné

R2: A z mezinárodního hlediska třeba o Ukrajině, čína no a těch věcí je strašně moc

R1: Národní hrdinové banderovci Ukrajiny, my co víme, co to byli banderovci, neboť já jsem to zažil jako děcko

R4: Ale zažili jsme to tehdá

R1: Jak může naše republika mlčet, když oni vraždili na našem území? Na Ukrajině z nich udělali hrdiny. Nebo v Litvě pochodují eSeSáci, tak to je negování všeho, co jsme my dokázali

R4: A nejen to, vem si třeba Plzeň, tu úplně rozbombardovali Američani, ale jsou to ti nejlepší osvoboditelé

R1: Ale hele něco na tom historicky pravdy je, že osvobodili, ale nesmí se to moc dávat do popředí.

R2: Ano

R4: Ano

R1: V minulé éře, to bylo naopak, že sovětský svaz vyhrává, ale my si to uměli zhodnotit kriticky

R4: Každý má svoji zodpovědnost, každý má svoje a nesmí se přehnaně říkat, že jen proto, že se změnila situace, že ti jsou ti nejlepší.

R1: No ano, a jak jsou ty státní složky, jak je ta BISka, doporučují ministerstvu školství, aby přepsal historii. To je svinstvo vyloženě, protože se vyučuje ještě podle ruských osnov,

R4: Říká se podle Ruských osnov, ale tam nic Ruského není

R1: No ale není tam nic, na co jako Čech máš být hrdý

R3: Nechte ji říct další otázku.

Já: Ne, já jsem naprosto spokojená, protože postupujete úplně přesně podle těch mých otázek. (smích)

R1: Dobře, urychleme to.

Já: Ty e-maily, které vám někdo přeposle, tudíž vy je dostanete do vaší e-mailové schránky, čtete je všechny?

R3: Já se přiznám, že ne ty dlouhé čtu všechny, přeskáču jenom fotograficky jako a když se mi to nezdá, tak nečtu.

R2: Já to samé, že se seznámím s tím mailem v kostce a pak podle mého názoru. Buď je to nějaké falzum nějaká ta propaganda, tak to neposílám. Proč bych to někomu posílal, ale to čemu věřím, o čem jsem přesvědčený, to pošlu svým kamarádům.

R4: Ano. Taktéž postupuju i já...

R2: A pokud můžu ještě jsem nedomluvil a pokud můžu říct o takových těch lechtivých mailech, tak ty jdou úplně mimo, ty mažu. Ale pokud je něco vtipného tak ty pošlu podle svého úsudku.

Já: Dobře a když se zaměříme na ty politické e-maily, tak když s něčím souhlasíte, tak to pošlete a když ne, tak to neposíláte.

R4: Ne, ne s čím nesouhlasím, co se nám nezdá objektivní a nesprávné.

R2: To bereme jako spam. Vyhazuju to

R1: Já jsem mezitím zapomněl, co jsem chtěl říct. Jsem si to tak pěkně zformuloval a bylo to důležité.... Jestli mají některé 15 minut, tak to je zbytečné to číst Nejlepší je tak do 3 minut a aby tam byla ta podstata

Já: Takže když jsou ty dlouhé a nečtete to, tak to neposíláte, prostě to vyhazujete.

R1: Ani to nečtu, vyhazuju.

R2: Oni v těch mailech chodí občas celé knihy

R3: Přesně tak no.

R2: Tak se podívám, o čem ta kniha je, většinou si ji uložím, že někdy možná nastane čas si ji přečíst, až se k tomu dostanu a ty i přepošlu

R3: I já si je uložím, ale ne vždy se k nim potom dostanu samozřejmě,

R1: Občas tam jsou reklamy, ale na ty já se stejně nekoukám, prostě čekám až přejde.

R3: Ale ty reklamy máš už přímo v tom e-mailu.

R1: To já vím, vždyť ty maily se platí těmi reklamami, ale prostě tohle je můj názor, že reklamy mě otravují všeobecně. I v těch e-mailech.

Já: Tak...mmm...no, vy mi odpovídáte na ty otázky, aniž bych vám je položila.

R1: My jsme si mysleli dopředu na co se budeš ptát.

Já: Haha, to už bylo v těch mailech, haha

R3: Tušili jsme co po nás chceš

R1: Hlavně aby z toho byl nějaký závěr

Já: A berete ty e-maily jako relevantní zdroj informací? Jakože když vám to někdo přepošle, třeba vám tady *jméno* pošle mail, tak jestli je to pro vás relevantní zdroj, odkud čerpat informace.

R4: Nene, všechno se nedá brát, člověk to musí v mysli trochu probrat jestli je to skutečně fakt nebo jestli to není fakt a pak to kdyžtak smažu

R3: Totéž dělám taky, probírku jako a pak to mažu

R1: Nevím no, i když věřím, tak spíš ne. Vám tlučou do hlavičky, to je o tom zdravém rozumu, že Rusko se nyní mnohem více přibližuje natu (NATO). To si přečtete všude. Normální člověk ví, že NATO se přibližuje Rusku, protože Rusko je pořád za svými hranicemi, ono má právo mít své vojska na svých hranicích a Evropa, ta západní Evropská Unie, to hodnotí tak, že Rusko ohrožuje Evropu teď mnohem více, protože se přibližuje natu. Vy o tom nevíte a to je to nebezpečné. Že my když ty maily dostáváme, ale vám tím vymývají mozky, tak já se nad tím zasměju, nebudu tam psát, že s tím nesouhlasím, jediné co udělám je to, že to nepřepošlu dál svým vnukům a děčkám, abych jim nevymýval mozky. Jako ty média, který vám, kteří se o historii ani neučili. My jsme se neučili, že Amerika má

nejhlubší kaňon tam a tam a hentoto toto. My jsme se učili, kde v Československu je nejvyšší hora a kde jaké řeky, ale na Ameriku jsme kašlali, teď vy víte všechno o americe, ale o vaší zemi nevíte nic, když se to tak vezme. Proto jste tak lehce manipulovatelní. Když vám někdo poví, že Rusko ohrožuje západní demokracii, protože se pořád přibližuje k natu. že to tam je furt.

R4: Ano

R1: Když se podíváte na mapu Evropy nebo světa, tak když je ta mapa zpracovaná na základě skutečnosti, že Rusko je obklopené základnami Ameriky nebo NATO a Rusko nemá kromě Jemenu, myslím, základnu mimo území Ruska.

R3: V Sýrii mělo.

R1: No tak v Sýrii mělo, ale to bylo mezinárodní...

R4: Ale tam mají i Američani

R1: s mezinárodním souhlasem. Ale v Jemenu mají myslím. Tohle byste si měli vy tím selským rozumem vyhodnotit. Teď je to tak, že to berete jako bernou minci a že Rusy ohrožují.

R3: Tak pojďme dál

Já: Děkuju, takže všechny ty e-maily hodnotíte jako selským rozumem.

R2: Ne selským rozumem

R1: Našimi zkušenostmi

Já: Vašimi zkušenostmi...

R4: No tím, co jsme zažili

Já: Takže si třeba nevyhledáváte navíc informace z těch e-mailů, nebo jo?

R3: Já určitě, i moje paní, na Seznamu se podíváme na jiné informace.

Já: Takže když dostanete mail..

R3: Jednak já odebírám tisk pořád a jednak z toho internetu ty informace čerpám.

Já: A z jakých webových stránek?

R3: iDnes, Seznam...

R1: Ten Seznam je taky takový zprofanovaný, ale člověk může srovnávat

R2: Ale ten se dá ještě, proti té české televizi

R3: Já se přiznám, já si tam hledám sportovní výsledky a takové

R1: Jo tak to jo, ale apriori, a všichni z nás to potvrdí, nejsme negativní proti tomu co ČT1 vysílá, nám jenom vadí, že nejsou objektivní, některé a ty některé jsou z 90 %. To nám vadí, ale ty informace posloucháme a umíme si je vyhodnotit a můžeme s nima souhlasit nebo nesouhlasit.

Já: A je tedy nějaký zdroj, který je objektivní, ze kterého čerpáte?

R1: Co nejvíce zdrojů. Já třeba sleduju Slovenskou televizi, kde jsou ty zprávy podané jinak, z venku. Slováci se vždycky dívají na Čechy z jiného pohledu než Čechy na Čechy. Češi se nasrali i do prezidentských voleb na slovensku.

R3: Jeden zdroj, to byste byla naivní.

R4: Nee nedá se říct z jednoho zdroje

R3: Těch zdrojů musí být několik

R4: Využívají se všechny informace

R1: My jsme věděli, že 68 rok byl velmi tragický pro republiku. Vždyť nám v té době bylo 25, 30 let, ale žili jsme v době, kterou jsme nemohli změnit, tak jsme se přizpůsobili. Když jsme měli možnost. Ta kontrarevoluce, to pro nás nebylo nic nového.

R4: Já když vezmu svoje osobní zkušenosti, kdy já jsem byl vlastně...

R1: Zkušenosti jsou moudrost

R4: ...touto komunistickou stranou vyloučen z normální společnosti, měl bych dneska vši silou propagovat dnešní režim, ale to co je na tom špatné na tom dnešním režimu, tak budu kdykoliv kritizovat. Nebudu se vším slepě souhlasit.

Já: Já bych se vás teď chtěla zeptat, na pár výrazů, které mám vypsané. Protože od R4, také dostávám e-maily

R4: Něco jo no

(začnete tam chodit manželka R4 a nabízet škvarky, které jsem jim dovezla k rozhovoru, atmosféra se uvolní a následuje debata o škvarkách po dobu minuty a půl)

Já: Mám tedy vypsaná nějaká slova, která se často vyskytují v těch e-mailech a já bych na ně chtěla slyšet váš názor. Jako prvním spojením je Pražská kavárna. Co to podle vás je a co si o tom myslíte?

R3: To je typický výtvar pražanů. Týká se to i jiné části republiky, ale jsou to lidé, já nevím ty havlolidi a takový

R4: Havloldi no, to jsou nadlidi, kteří si myslím, že sežrali všechnen mozek

R3: Po revoluci najednou vyskočili

R4: A snažili se dostat k moci

R1: Jsou zprofanovaní

R3: A vnucují názor celé republice

R1: Víš kdo to byl Bolševik?

Já: *přikývnutí hlavou*

R1: V Rusku malá skupina lidí, kteří silou, všelijakými sankcemi prosadili nakonec velice tragickou pravdu a vznik sovětského svazu a pražská kavárna, to jsou ti havloidi nebo ti bolševici pražský, no prostě revolucionáři po revoluci. A to co oni tam v té pražské kavárně, to není to že by chodili do kaváren, to je jen název skupiny lidí. Mají svoji pravdu a kdo s tou pravdou nesouhlasí, tak je blbý čech. To na těch internetech taky je, jak se pražáci stydí za ty blbečky z venkova, kteří volili Zemana. Oni se stydí za Moravu, kde Zeman získal víc procent než v českých. No a tato pražská kavárna, to jsou ti zlodušci, kteří furt vykřikují, že Zeman dělí republiku, přitom republika není rozdělená, Zeman je prezident...

R4: A oni ju rozdělují

R1: A Zeman jim nezobe z ruky, tak je jejich nepřítel. Oni dělí republiku.

R3: Oni popírají vlastně demokracii, protože demokracie mám vzrod ve volbách.

R2: Je to vláda lidu? Je

R3: A většiny

R1: A oni organizují červené karty, házení kytic do koše a tohle je jejich demokracie, protože oni s tím nesouhlasí, že je Zeman ve vládě a jsou tam vyvěsit rudé trenky. To je pár chudáků, kteří, Zeman má pravdu, v životě nic nedokázali a hrají si na svědomí národa.

R3: A je strašně smutné, že se spousta tadytěch příslušníků rekrutuje k té pražské kavárně z vysokých škol. Politologové to je velká většina z nich

Já: A rekru....

R2: Tito profesoři a ta pražská smetánka chodí na ty vysoké školy a vlastně tam mají přednášky

R1: Ale co studují? Genderové inženýrství

R2: No no třeba

R1: Studují jak proti demokraticky působit, třeba teď působila Pražská kavárna i na slovensku ve volbách, kdo myslíte, že zmanipuloval slovenské volby. Když jste tam viděli za Čapútovou stát Kocába, Hermana, Schwarzenberga nebo jak se jmenuje, ne Schwarzenberg je ten kulturista ne? (smích) Asi jsem se spletl v tom jménu, ale co. Vy věříte tomu, že ty volby byly demokratické a tak dále? Když tu právníčku tam někdo za těžké prachy dotáh. Média vládnou, oni vytvořili situaci. Víte jak je to nebezpečné vůbec pro svět? Já nemám nic proti tomu Porošenkovi. Lidí byli tak naštvaní, že politika už nechtějí, že je to banda zaprodanců, no tak zvolili si komika. Ale víte jak je to nebezpečné? Ukrajina je obrovský stát, víte co to může způsobit ve světě? Začne s nimi manipulovat zleva Amerika, zprava Rusko, zespod Turecko, to může být velmi nebezpečné a lidé též.

Já: Tak dál, já mám ještě pár těch výrazů.

R4: Pár? Já myslel, že tohle je poslední.

R1: No pojďme to zkrátit.

Já: Pak tam mám neziskovky, neziskové organizace

R3: No ty mě pijou krev, to je jedna z nejhorších...

R1: Počkej, jsou neziskovky a neziskovky

R3: Ano, ty co dělají charitu a podobné věci a pomáhají

Já: Třeba Člov...

R4: Jenom takové by měli zůstat

R2: Nechte ji položit otázku do konce.

Já: V pořádku, mluvte.

R1: Vůbec se nedělí, že je to neziskovka dotovaná norskými fondy nebo Sorošem, protože to jsou taky neziskovky, nás ale štve, že ještě berou státní dotace. Víte kolik berou třeba, existuje několik desítek možná stovek organizací na pomoc romům, na co jsou? Vždyť nic nedokázali. Stačil by jeden nějaký úřad, který by to řešil. Nevím kolik miliard ročně berou na svoji činnost a

R3: A nikdo to nevyhodnotí

R1: A pak se chovají cikáni, že jsou ta šlechta a dělá se, že se něco dělá, ale přitom se nedělá nic. Takové neziskovky jsou špatné, ale jsou neziskovky na pomoc dětím, sirotkům a těch je hodně, ale musí se to rozdělit

R3: Přesně ty neziskovky s politickým podtextem by měl stát skutečně zlikvidovat a zlikvidovat tím, že je nebude dotovat že jo.

R1: Dotovat neziskovku, která už 8 let brzdí dostavbu dálnice u Přerova, protože tam jsou 3 syslí? Dobře, trochu to zlehčuju. Víte, ty neziskovky mají 3 členy a jsou to díla za několik miliard stojící na pár lidech, kteří vždy napadají stavění. A Přerov? To je neprůjezdné město, zasmogované a je to nezajímavé, protože syslí jsou důležití. Já nejsem pro to ničit přírodu, ale odsud podsud, je potřeba mít míru. A toto jsou ty zločinné neziskovky.

Já: A odkud víte, kolik berou ty neziskovky?

R1: To se neví, ale Norské fondy se s tím přeci chlubí, koho dotují

R3: Vždyť to je veřejné tajemství, kolik stát neziskovkám přispívá.

Já: Ptám se, protože je to i v těch e-mailech, které posíláte, tam je, že neziskovky čerpají 7 miliard z českého rozpočtu

R3: Já tu sumu přesně nevím, ale...

R2: Já si myslím, že se to dá zjistit, kdybych se zahrabal do internetu na ministerstva

R3: Tak jsou povinni to sdělit

R2: oni tam mají svoje statistiky, jakou sumu dostávají neziskovky. Ale to co dostávají od nás, to by mělo úplně zmizet, protože oni dostávají peníze i ze zahraniční. Z těch států, které to u nás chtějí destabilizovat.

R1: Nejlepší neziskovou byly sestřičky. Ty pracovaly ve jménu boha zadarmo. Ve velmi špatných podmínkách a pomáhaly bližním. To je neziskovka. Když chci někomu pomáhat, tak proč bych za to měl ještě něco brát? Dobře ten provoz něco stojí mailly a telefony, ale ještě potom brát velké sumy za činnost v neziskových organizacích a po ročních výkazech práce dělat velkolepé hostiny, to není dobré. To není neziskovka, to jsou ti paraziti.

R3: Mě připadá, že si spousta lidí z toho udělala soukromí job.

R4: Těm organizátorům jde moc peněz.

R3: A ten dopad na ty příjemce, komu by to mělo přijít, tak ten je potom minimální.

Já: No a...

R2: Ne, že je minimální, ale oni ještě škodí tomu státu. Vždyť oni ty neziskovky dotují, protože vědí, že tomu státu škodí.

(souhlasné bručení všech respondentů)

Já: A tyto všechny informace od někoho víte? Někdy vám to někdo řekl, nebo jste si to přečetli?

R1: Víte, když si 4x denně někdo nekopne do Zemna, tak to prakticky ani nestojí za řeč. Babiše odsoudit nemůžou a ani neodsoudí, protože je to všechno vymyšlené. Kdo dává v EU podněty proti těmto politikům, protože dělají politiku, která by měla pomoc lidem? Právě to jsou ty neziskovky nebo europoslanci, jako Piráti a tak, kteří chodí donášet na ČR, škodit jim.

R3: Už jsme o tom mluvili, těch zdrojů musí být víc.

Já: No to jo, ale

R1: Stačí sledovat, nemusí to být na internetu, stačí vědět co se děje. Já odebírám noviny Mladou frontu, pročítám si Lidovky, to jsou protiproudové noviny a udělám si z toho vlastní názor, ale vím co se děje v tomhle světě.

Já: Dobře já neodebírám pravidelně žádné tištěné noviny, takže tam bych se to dočetla?

R1: No tak někteří fandí Zemanovi, někteří ho zatracují, ale vím co se tu děje! Červené karty.

Já: Jo já myslela ty neziskovky...

R1: To neorganizuje nikdo jen tak, to organizují ty neziskovky, rozdají, zaplatí 10 nebo 100 demonstrantů, ČT to vezme ze všech úhlů tak, aby jich tam bylo 100 tis. a dává se to na média. To nedělají ti demonstranti, ti ani nevědí, proč tam jsou. Ti tam jenom hulákají a mavají červenými kartami a ČT to chce použít proti Zemanovi. Toto dělají neziskovky, nebo maximálně ještě topka.

Já: A to že se tadyto děje, že to ta ČT nasnímá z různých úhlů, tak kde se dozvídáte tyto informace? A jaká je tedy ta opravdová pravda.

R1: No tak třeba na slovensku tam je to úplně jiné, úplně z jiného úhlu branné, tam se o tom ani neinformuje, ale když už tak tam vidíme tu pravdu.

R3: Nebo je tam pak někdo jinej. Nějakej soukromník, co tam natočí klip a pošle se to mailem a koluje to.

R2: A vy jestli se můžu zeptat, tak jaké rádio posloucháte?

Já: Já neposlouchám rádio.

R2: Jak to? Vždyť vy se musíte vzdělávat? Tak to je všeobecně, nejen do knížek nahlížet a do skript.

Já: Já...

R2: Pustíte si Radiožurnál?

Já: To jo, když jedu autem.

R2: No a co je na tom zvláštní, pro mě, já jsem jako původem slovak, ale už české národnosti a poslouchám občas Radiožurnál. Občas si poslechnu ty zprávy, abych to mohl zhodnotit, ale co mě tam zaráží – za hodinu tam odehrají 15 amerických písniček a jednu českou, možná dvě. Od rána do večera, vždyť jsme slovaní, proč tam nedají nějakou ruskou

R3: Protože mladí mají poptávku po anglicky mluvících

R2: Rozumíte a už z tohoto důvodu vidím, jak je ta stanice orientovaná. Už toho to je vidět!

R3: Jojo český rozhlas je.

R2: To je automaticky všecko anglicky, už se infiltrovali i do našeho slovníku. Já se úplně divím, když tam politik vysvětluje něco a najednou tam začne házet nějaká anglická slova a možná jsem blbec, ale já tomu nerozumím, protože neumím anglicky.

R3: Protože chce být IN víš.

R2: Já umím anglicky tak 5 % možná tak

R1: Ale zase umíme rusky

R2: No to jo, ale tak jsme slovaní ne?

R1: Přesně tak, ale to je ta ubohost těchto malých států

R3: To souvisí s tím co R1 říkal s tou hrdostí a výukou, tlačení na to aby člověk nebyl hrdý na svůj národ

R1: A to je chyba! Když už biska (BIS) napadne národní obrození, co by mělo být základem vůbec celé státnosti a vytýká se, že se to ve školách učí, tak kde je chyba? Ryba smrdí od hlavy. No a Zeman je Zeman, on i prakticky odpovídá tomu jménu, že je Zeman, Zemitý chlap.

R3: Vysokoškolák neví, kdo byl Hus. Před vysokou školou se jich ptali, kdo byl Hus.

R1: Teď byla anketa mezi mladými lidmi, co vám říká rok 1918, že by Havel nebo tak? No asi skončila válka a takových bylo víc. No to bylo tak trapné, oni neví ani co se stalo v roce 89. Neví to ti mladí, protože ve škole jim to nikdo neřekne, protože už ani ty učitelé to neví. Za nás byly osnovy, byly jaké byly, ale to je jedno, ale číst jsme se naučili, počítat jsme se naučili, fyzika je pořád stejná, dějepis je pořád stejný, Hus se narodil tehdy a tehdy, historie se nedá měnit. Teď si to nepamatuju, ale kdysi jsem to uměl.

R3: Česko osvobodili Američani, teď se tluče dětem do hlavy. Houby Američani osvobodili tedy ten kout. Rusů zemřelo 200 a Američan jeden. Tluče se do hlavy, že to jsou největší hrdinové.

R2: Víte kolik toho vybombardovali Američani v Plzni? Tam jsou mapy. Mapy, kde je vidět, co všechno zasáhli, kdy to zasáhli a i v Praze. Kolik lidí zahynulo a dětí, celá škola, celá třída a ani 5 % z tohoto počtu zahynulo Američanů na našem území

R1: A to jsou vyfocené dokumenty z muzeí

R2: Ano z muzeí

R1: Kde jsou vystavené, ale nikdo vám to nepoví. Přitom jsou to jen vyfocené dokumenty, které někdo dal na internet.

R4: A ty vymyšlené pohádky, že se spletli s Drážďanami, když bombardovali Prahu, to byla blbost, protože snaha byla tehdy, kdy byla už ta... Košická vláda a byla snaha zničit náš průmysl a všechno.

R1: Abysme přijali Marshallův plán

R4: Ano.

R1: To je škoda, že to tak nedopadlo. Ten Marshallův plán by z nás udělal...

R3: No si pamatujeme nebo to víme, protože někteří z nás to prožili, takže můžeme srovnávat

R1: Ale to stačí se podívat do historických knih a nemusí nám to nikdo nařizovat

R3: A nejenom v mailu.

R1: A není to tak, že do nás bušili, že Stalin byl nejlepší a Česko zachránil Lenin. My jsme o tom dokázali i diskutovat, ale to vám budu těžko vysvětlovat. Když mi někdo poví, že teď máme všechno a za bolševika... To je právě ta pražská kavárna, která ráda používá: „Za Bolševika...“

R2: ...a za totality...

R1: ...a za totality to tu bylo...

R4: Všechno bylo nejhorší údajně

R1: Všechno bylo špatné

R4: Ale výrobu jsme měli dobrou, ve vysoké úrovni

R3: ale všechno

R1: Od lodí až

R4: Politicky to bylo na...špatné, ale snaha

R1: Česko bylo na špičce zemědělství

R4: ale snaha vytvořit pro lidi podmínky, pro život a to všechno bylo podstatně lepší než dneska

R1: Navíc bylo umění krásné. Když viděl člověk obraz, tak buď měl slzu nebo úsměv. Teď vám vystavují jako vrchol umění nahé zadky. Obohacuje vás to něčím? Anebo souložíci? Anebo tamten vytvořil, s prominutím, hovno a oni to nazývají uměleckým dílem a jakou to má hodnotu. To nemůže obohacovat. Nás obohacovala krásná krajina nebo i ten surrealismus to bylo pěkné, ale toto? To už je ten svět dál.

R4: Pomaličku to dokončíme.

R1: Já se do toho tak zapálil!

R3: A poslední otázka je?

Já: Jak vnímáte pojmenování Západ?

R1: Západ. Západ se profanuje no. Západ je světová strana, my furt chceme jít na západ, proč nám není dobře ve střední Evropě? Vždyť tu byla velká kvalita, Československo za první republiky byla vyspělá země. Toto všechno je politikum. Zneužívá se to – na západě je dobře, na západě jí dobré maso a dobré konzervy, mají vysoké platy a na východě jsou ti chudáci.

R3: Jak zněla ta otázka?

Já: Jak vnímáte západ a co pro vás znamená to označení?

R1: Co vnímáš pod pojmem západ?

R3: Západ chce mít dominanci na světě.

R1: No to je druhá věc

R3: A nebere do úvahy, jak východ, tak Rusko, tak Čínu a jiné velmoci. Západ nechce jiné země a vnucuje jim svůj způsob demokracie. Viz všechny...třeba to Arabský jako v Africe

Já: A co třeba Brusel?

R3: A že to dělá silou!

R2: Ještě ten Západ, já vnímám západ jako velmi agresivní už začátkem moderních dějin. Anglie začala první obsazovat Afriku

R3: Kolonizace začíná na západě

R2: Kolonizace. Ze Španělska se dostali do Jižní Ameriky, vyvraždili Indiány. Z Francie a Anglie do Severní Ameriky, že vyvezli tam zločince a vyvraždili indiány, poté, co se s nimi

nedohodli a tím vlastně obsadili celý kontinent. Jejich demokracií. Další demokracií obsadili zbytek Afriky. Dnes je JAR v podstatě stále kolonií, i když je to samostatný stát. Takže takhle já vnímám západ.

R3: A navíc chtějí hodit ten svůj kolonialismus na východ, aby nenesli zodpovědnost.

R1: No s tou jejich demokracií, co udělali s Lybií? Co udělali s Irákem?

R2: Teď jsem si vzpomněl, jak ho vnímám úplně od začátku. Co vzniklo v Americe, to je všechno špatně! Z Ameriky máme dobré jen kukuřici a brambory!

R1: Západní...

R2: To jsou jediné dvě věci, které z Ameriky přišli dobré. Nic jiného! Nic jiného!

R1: Z každé války, kdo nejvíce zbohatl na světě? Spojené státy americké jsou nejbohatší. protože se neděla žádná válka přímo na jejich území

R4: Vydělávali na válce

R1: Od války Jihu proti severu vždy bojoval svět a Amerika... to není tak, že by zásobovala zbraněmi jenom Rusko nebo tak

R4: Všechny!

R1: Všechny! Kdo dal víc. A to se děje pořád. Západ má jedinou ideu, peníze vládnou a za peníze se dá všechno. Tam neplatí morálka.

R3: Se západem je spojovaná demokracie, že?

R1: V Anglii vznikla

R2: Ale to je západní demokracie, západní!

R3: Ale říká se, že zatím nevymyslel nikdo nic lepšího než demokracii, je to tak?

Já: Je to tak, říká se to.

R3: Ale nemůžu přece být demokrat a vnucovat jiným národům svoji vůli. Pohled Indie, Číny, Japonska všech ostatních je jiný, než toho tvrdého západu Francie, Anglie....

R1: Putin vyhrál obrovským náskokem demokratické volby v Rusku, protože při nich bylo tisíce pozorovatelů OBSE, Američanů a dalších a ti sami uznali, že ty volby byly výsostně demokratické a vyhrál Putin. To je špatně.

R3: To je špatně, protože je to diktátor.

R1: Oni by potřebovali takového slabého Jelcina, protože Putin se stal velmi silným.

R4: On nechce poslouchat

R1: Tak z něj dělají zločince, diktátora a všechno. Když není demokracie podle nich tak je to špatně.

Já: A poslední dotaz jak vnímáte tyto předměty e-mailu, který vás nejvíce zaujme?

R3: Jak který mě nejvíce zaujme?

R1: To nerozlišuju, dokud si ten e-mail nepřečtu.

Já: Dobře, ale když vidíte třeba velká písmena, zaujme vás to?

R3: Ne to nerozlišuju.

R1: Jestli mě to má více zaujmout o to se nestarám, jde mi o obsah

R2: Jestli tam napíše něco malým nebo velkým o to se nestarám, protože to si může každý upravit podle sebe, to se dá.

R4: Já hledám podstatu, ne co je zvýrazněné

R1: Když to nejsou fámy o celebritách, které hned mažu, tak si přečtu ty dvě tři slova, které mi něco řeknou a podle toho posoudím

R3: Z toho může profitovat leda tak Blesk nebo bulvární tiskoviny, ty jsou na tom založeny

R2: No jasně to je ta reklama, že Gott se rozvádí, pak se ale čtenář dozví, že to tak není, ale nakladatel prodá a to je právě to svinstvo toho marketingu, že se lže

R1: Vy studujete marketing, že mladá dámo?

Já: Jojo

R1: Takže u mě marketing rovná se zlodějna, lži, podrazy a na konci je co největší zisk, protože marketing má jediný cíl a jestli je to objekt jako já jako kupující v obchodě, ale vůbec nevím, jestli ta reklama spěje k něčemu nebo že by mě nějak obohatila, to se mi nestalo. Pouze cílí na to jak mě okrást

Já: Dobře

R1: Říká jenom, kupujte je to v akci. Miňonka za 6 korun, nemám brýle, tak to koupím. Když mám brýle tak to otočím a tam je místo 100 g napsáno 66 g. To je zlodějna! Ale vy na to studujete vysoké školy, jak se naučit co nejlépe okrást lidi. Teď vládnu peníze. Za nás vládla hrdost, za nás vládla čest

R4: A na závěr ti musím říct, že s takovými názory souhlasí většina nás starších.

(souhlasné přikyvování všech respondentů)

Příloha 2

Tak o kolik podojíme stát na dotaci pro filmový festival (*)? Pak společně vymyslíme něco na Zemana nebo bys chtěl být prezident jako já?

(*) Ministerstvo kultury uvolnilo 30 milionů v roce 2016...!!!!

Celá akce stojí více jak 130mil. (většina ze státního rozpočtu tzn. z peněz občanů tohoto státu..! Bartošková odměna za 7 dní chlastání, hulení, předvádění sebesama je neskutečných 7milionů...!!!!

Příloha 3

Ředitel BIS se sešel s lidmi z ministerstva školství, civilní rozvědka chce změnit školní učebnice! Čučkaři budou ministři školství radit, které věci a historické události mají zmizet ze školních učebnic! BIS údajně vadí osvobození Československa Rudou armádou, které je vykreslováno prý chybně jako osvobození, když ve skutečnosti prý šlo o počátek okupace! Vadí prý i Národní obrození, František L. Čelakovský a dobový Panslovanismus!

Rozvrat českého školství nabírá na obrátkách. Zástupci ministerstva školství se dnes setkali s ředitelem BIS Michalem Koudelkou ve věci nedávné výroční zprávy BIS, která kritizovala vliv sovětského modelu školství a výuky v českých školách. Tento nebetyčný blábol má pokračování, a to velmi nebezpečné. Čučkaři si dnes totiž zavolali na kobereček lidi z ministerstva školství, kteří už podle informací připravují revizi školních osnov na příští školní rok [1].

Ministr školství Robert Plaga (ANO) dokonce podle informací připustil, že výtky BIS k obsahu školních osnov jsou oprávněné. Podle našich informací se chystá přepisování školních učebnic Dějepisu, Literární výchovy a dokonce i zeměpisu, jak nás informoval zdroj naší redakce s těmito výbušnými informacemi. Rozvědčíci se tak snaží měnit učební osnovy, což v demokratické společnosti je nepřijatelné. Máme informace, co vadí čučkařům nejvíce.

Michovská zrada? Podle BIS už ne! Pouze Mnichovský pakt nebo Mnichovská dohoda! Neville Chamberlain s Mnichovskou dohodou v ruce po návratu do Londýna.

Podle našeho zdroje, který má přístup k nové reformě školních osnov, je sledována snaha odstranit z hodin Literární výchovy celé kompletní sekce z učebnic, které popisují České národní obrození. Vadí především strakonický rodák František Ladislav Čelakovský, který byl jedním z největších panslovanistů z dob národního obrození a podle české rozvědky BIS se jeho dílu (např. Ohlas písní ruských) věnuje příliš mnoho prostoru.

Podle výbušné informace našeho zdroje se doslova v nálezové a posudkové zprávě nachází výroky o tom, že dnešní osnovy Národního obrození prý vykreslují německou kulturu a německý vliv v českých zemích neobjektivně, nepřátelsky a xenofobně, což je prý odvozeno od sovětského pohledu na úlohu germánského národa v Evropě, který v dnešní době není již žádoucí. Podle BIS prý dnešní výklad Národního obrození evokuje nepřátelství vůči Německu, což je prý falešný postoj, protože za 300 let Habsburské monarchie prý nikdo nikoho nenutil učit se německy, to prý nutili komunisté po roce 1948, aby se Češi učili rusky.

Rozvrat českých dějin, Koudelkovi rozvědčíci chtějí přepisovat české učebnice dějepisu a literatury!

Další změny mají proběhnout v učebnicích dějepisu. Podle našeho zdroje vadí BIS hned výklad a forma několika období v meziválečném období. První výhradou jsou události okolo Mnichova v roce 1938. Podle BIS prý současné školství mluví o Mnichovské dohodě jako o “zradě”, což prý v dnešní době vyvolává nenávist k západním zemím a proruská propaganda toho prý každoročně využívá na dezinformačních českých webech. Podle historiků prý nešlo o zradu, ale o diplomatickou dohodu, kterou česká strana podepsala. Emil Hácha skutečně na nátlak Adolfa Hitlera nakonec dokument podepsal.

Česká rozvědka proto apeluje na Roberta Plagu (ANO), aby období Mnichova a roku 1938 přestalo být nazýváno “zradou” a místo toho bylo použito jiné slovo, v dokumentu jsou navrhovány varianty jako “Mnichovská krize”, “Mnichovský pakt”, “Mnichovský protokol” a nejvíce zastánců hovoří prý pro název “Mnichovská dohoda”, který je prý neutrální a nepodporuje dnešní ruský protizápadní narativ.

Další úpravy se mají dotknout českých bojovníků v Anglii za II. sv. války a pozornost se má přesunout z východu a československé armády na východě pod velením **Gen. Ludvíka Svobody v Buzuluku k českým letcům v Anglii. Rozvědce BIS vadí dokonce i forma a narativ o Dukelské operaci, která prý je dnes historicky vykreslována lživě a podle sovětského výkladu, učitelé by prý měli o bojích na Dukle během Karpatsko-dukelské operace vykládat v tom smyslu, že šlo o masakr československých vojáků na příkaz sovětského velení.**

BIS dále vadí popis událostí v květnových dnech roku 1945. Sovětská armáda prý byla zodpovědná za smrt stovek českých občanů v Praze, kteří 5. května spustili Pražské povstání, ale sovětská vojska se do Prahy dostala až o 4 dny později. **Stalin prý zakázal americkým vojskům v Plzni, aby přišly Praze na pomoc.** Kdyby Američané osvobodili Prahu, Československo by se nikdy nestalo komunistickou zemí, uvádí v dokumentu BIS nálezný "analytické skupiny". Kdo tuto skupinu tvoří, to se nám nepodařilo zjistit.

Rozvědčikům vadí i současný výklad o Pražském jaru! Prý vykresluje část tehdejší KSČ jako reformisty, i když ve skutečnosti prý komunismus byla zločinná ideologie

Další výtkou BIS je výuka o kolektivizaci a znárodnování. Rozvědce vadí i nedostatečné pokrývání informací o Miladě Horákové a Václavu Havlovi. Stejně ale vadí i současný výklad Pražského jara.

Podle BIS šlo o lidové hnutí za svobodu, zatímco dnešní osnovy popisují studentům rok 1968 jako reformní komunistické hnutí, což prý neodpovídá dobové pravdě a realitě. Studenti by prý mohli potom získat pocit, že komunistický režim měl podporu občanů v roce 1968 pro reformy, což prý neodpovídá dnešnímu pohledu na zločinný charakter komunismu, uvádí analytik BIS v poznámce k roku 1968. **Změny v osnovách má na starosti Národní ústav pro vzdělávání, který do příštího roku by měl změny do osnov zahrnout, pokud tedy vyhoví požadavkům BIS na změny ve školních osnovách.**

Jak sami vidíte, tajná služba se vrhla do ovlivňování českého školství, což se naposledy dělo za okupace v dobách Protektorátu Čechy a Morava, kdy **německá tajná služba Sicherheitsdienst nařídila v květnu 1939, aby z českých škol zmizely z osnov úseky o období po roce 1918.** Je však zajímavé, že ani nacistům nevadilo období Národního obrození, protože německá státní moc chtěla Čechům nechat něco z minulosti, aby se Češi nebouřili a fungoval pořádek a český průmysl. Je to absurdní, ale v roce 2019 vadí české rozvědce naše vlastní **Národní obrození.** Je nanejvýš nutné odvolat dnešní vedení BIS, protože to, co předvádí v čele BIS současný ředitel, to je národní bezpečnostní hrozba a pan prezident Miloš Zeman by měl iniciovat výměnu ředitele BIS, protože je naprosto nepřijatelné, aby tajná služba koordinovala změny školních osnov!

Sebrat děti a odvézt je do soukromé školy v cizině z dosahu Koudelky?

Nenechávejte si tento skandál pro sebe, zalarmujte své poslance a politiky, zalarmujte učitele na školách, ať protestují, ať zamezí fašizaci a indoktrinaci českého školství českou tajnou službou. Pokud připustíme, aby rozvědčiči měnili učitelům školní osnovy, potom se stáváme svědky procesů, které si nedovolili ani nacisté za Protektorátu.

Sahat českému národu na jeho základy novodobé historie, na Národní obrození, je nejenom svatokrádež, ale i vlastizrada. Cílem je vymazání viny německého národa a rakouské šlechty na 300-leté porobě českého národa a na rozbití 1. republiky. Relativizace německé viny a naopak vykreslení Rudé armády jako nepřítele a pomalu okupanta. Nakonec budou řešením pouze soukromé elitní školy, které budou vyučovat bez souhlasu ministerstva školství, v utajení, v **podzemních bunkrech** za šílené peníze, podobné školy už jsou ve **Švýcarsku.** Zápisy do těchto škol probíhají na Darknetu za bitcoiny. Nedávno jsem to ještě považoval za šílenost, proč by někdo zakládal ilegální školu bez státního povolení ministerstva, ale najednou mi to začíná docházet. Když nějací Koudelkové chtějí měnit našim dětem školní učebnice, je potřeba se připravit na všechno.

Příloha 4

Příloha 5

Příloha 6

Ještě že nepatřím mezi elity !! A jsem na to pyšný !!

Předmět: Jak to říkala pražská kavárna ??? Drahoše volí ELITY :-) Zde je důkaz :-)

****

*****

*****

****

****

****

****

*****

:-)

Prezident Zeman se netajil s názorem, že není možné aby lidé pobírali štědré soc. dávky a celá léta a celé generace nepracovali. A že musí začít makat.

Zde volební výsledky : Chánov, město pobíračů dávek...

Zeman 17,24 %

Drahoš 82,75% !!!

Drahoše volí elita

*****